

PROGRAMACIÓN EDUCACIÓN INFANTIL

CEIP Plurilingüe de Toques

CURSO 2021/2022

ÍNDICE

1. Xustificación
2. Contextualización
 - 2.1 Características do centro
 - 2.2 Características do alumnado
3. Obxectivos, contidos e criterios de avaliación
 - 3.1 Obxectivos xerais da etapa
 - 3.2 Obxectivos, contidos, criterios de avaliación e competencias específicas
4. Competencias básicas
5. Metodoloxía
 - 5.1 Ambiente de aprendizaxe
 - 5.2 Perspectiva didáctica
 - 5.3 Papel do profesorado
 - 5.4 Papel do alumnado
 - 5.5 Agrupamentos
 - 5.6 Apertura ao contorno
6. Avaliación
7. Atención á diversidade
8. Adenda (adaptacións da programación ao contexto COVID)

1. Xustificación

A elaboración desta programación didáctica está deseñada para o curso 2021/2022, para 2º ciclo da Educación Infantil do CEIP Plurilingüe de Toques, sito no concello de Toques.

Para a realización da programación tomouse como referencia o currículo establecido para este ciclo na Comunidade Autónoma de Galicia no Decreto 330/2009 do 4 de xuño do 2009. A súa estrutura aberta e flexible permite desenvolvelo e concretalo, adaptándoo ás características sociolóxicas, educativas e culturais do centro e do propio alumnado.

2. Contextualización

2.1 Características do centro

O CEIP Plurilingüe de Toques atópase no concello de Toques, na zona interior de Galicia. A maioría das familias proveñen do medio rural, polo que a lingua máis utilizada é o galego. Neste curso académico, hai matriculados 47 alumnos e alumnas, divididos en 3 unidades 1 para Infantil desdobrando nunha aula para os alumnos do cuarto nivel e outra para os do quinto e sexto nivel, e outras dúas unidades 2 para Primaria.

2.2 Características do alumnado

Trátase dunha clase con 10 nenos e nenas composta por:

- 5 nenos e nenas do quinto nivel
- E 5 nenos e nenas do sexto nivel

Trátase dun grupo heteroxéneo, con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.

3 Obxectivos

3.1 Obxectivos xerais da etapa de Educación Infantil

- Coñecer o seu propio corpo e o das outras persoas, as súas posibilidades de acción e aprender a respectar as diferenzas.
- Observar e explorar o seu contorno familiar, natural e social.
- Adquirir progresivamente autonomía nas súas actividades habituais.
- Desenvolver as súas capacidades afectivas.
- Relacionarse cos demais e adquirir progresivamente pautas elementais de convivencia e relación social, así como exercitarse na resolución pacífica de conflitos.
- Desenvolver habilidades comunicativas en diferentes linguaxes e formas de expresión.

- Iniciarse nas habilidades lóxico-matemáticas e achegarse á lectura e escritura como medio de comunicación, información e gozo.
- Sentir o xesto o movemento e o ritmo como recursos para a comunicación e a expresión.
- Achegarse na medida das súas posibilidades ao uso das tecnoloxías da información e da comunicación.

3.2 OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E COMPETENCIAS BÁSICAS

Durante o primeiro mes de curso levarase a cabo unha avaliación inicial para comprobar aquelas aprendizaxes que os nenos e nenas teñan adquiridas, así como retomar as principais rutinas de aula e hábitos, avaliando a súa autonomía persoal.

Pasado este breve período de adaptación desenvolverase un proxecto anual coa temática “ A volta ao mundo”, aproveitando así o tema central do PDI (proxecto documental integrado) do centro “ Toquiña polo mundo”. Debido ao carácter globalizado da etapa traballaremos os obxectivos, contidos e competencias básicas establecidos no currículo atendendo á diversidade e intereses do noso alumnado.

Nas seguintes táboas detállanse os diferentes aspectos a traballar ao longo do curso, e posto que na aula se contemplan dous niveis educativos distintos, detállanse nunha primeira parte os referidos ao alumnado do quinto nivel e na segunda parte os referidos ao sexto nivel.

PROXECTO: "A VOLTA AO MUNDO" 1º TRIMESTRE (5ºnivel)

	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	CC.BB.
Coñecemento dun mesmo e autonomía persoal	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolver as habilidades do pensamento a través da realización de actividades. • Desenvolver a paciencia na espera da súa quenda nas actividades cotiás. • Asumir os propios erros e saber pedir perdón. • Recoñecer a emoción do enfado nos demais. • Desenvolver as posibilidades expresivas do corpo con movementos controlados. • Coordinar e controlar o propio corpo ao dar saltos cos pes xuntos. • Situarse espacialmente diante/detrás respecto ao seu corpo e os obxectos. • Participar de forma distendida nos xogos cooperativos relacionándose cos iguais. • Realizar actividades en grupo de forma cooperativa, valorando a importancia de realizar tarefas complementarias. • Situar un obxecto preto ou lonxe respecto ao seu propio corpo. • Desenvolver actitudes de axuda e colaboración cos outros en actividades cooperativas. 	<p>O corpo e a propia imaxe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valor: Perdón, responsabilidade medio natural • Emoción: paciencia e enfado • Cambios físicos co paso do tempo <p>Xogo e movemento</p> <ul style="list-style-type: none"> • Movementos controlados • Saltos cos pes xuntos • Espazo e corpo: diante/detrás • Posturas do corpo e movemento: xiros e paradas • Orientación corporal: preto, lonxe <p>A actividade cotiá</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coidado responsable do contorno • Axuda os compañeiros • Colaboración cos demais nas tarefas <p>O coidado persoal e a saúde</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hixiene en actividades da vida diaria 	<ul style="list-style-type: none"> •Exercita as capacidades de atención e observación. •Móstrase tolerante. •Espera as súas quendas con paciencia. •Desenvolve as posibilidades expresivas do corpo con movementos controlados. •Participa nas actividades de psicomotricidade: saltos cos pes xuntos. •Sítúase espacialmente diante/detrás respecto ao seu corpo e os obxectos. •Relaciónase cos compañeiros de forma satisfactoria nos xogos de distensión. •Aprende a traballar de maneira cooperativa •Respecta e móstrase responsable co trato do seu contorno. •Coñece a influencia do tempo no físico das persoas. •Recoñece a emoción do medo e intenta controlalo. •Controla o movemento no cambio de direccionalidade: parada e xiro. •Sítúase preto/lonxe de obxectos. •Axuda os compañeiros cando o necesitan. •Aprende a traballar de maneira cooperativa 	<ul style="list-style-type: none"> • Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico • Competencia social e cidadá • Competencia cultural e artística • Competencia para aprender a aprender • Autonomía e iniciativa persoal

Coñecemento do contorno	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identificar e discriminar a cores, asociándoas a elementos do entorno. ▪ Identificar, asociar e utilizar os cuantificadores: todos/ningún. ▪ Identificar e aplicar as nocións de media: o máis alto/o máis baixo. ▪ Identificar a posición espacial diante/detrás. ▪ Identificar e aplicar o número catro en coleccións de obxectos. ▪ Recoñecer, identificar e discriminar as posicións ordinais: primeiro/último. ▪ Iniciar na realización da composición e descomposición de cantidades. ▪ Identificar o criterio que se establece nunha serie. ▪ Discriminar as figuras xeométricas: círculo, cadrado e triángulo e asociar a súa forma a elementos do entorno. • Recoñecer e diferenciar os cuantificadores algún/ningún. • Diferenciar os tamaños grande/mediano/pequeno. • Identificar e discriminar os cuantificadores cheo/baleiro. • Utilizar correctamente as nocións temporais día/noite. • Identificar os conceptos espaciais preto/lonxe. • Discriminar formas rectangulares. ▪ Identificar os principais cambios que se producen no entorno coa chegada do outono. ▪ Coñecer e situar o percorrido da viaxe sobre a volta ao mundo nun mapa. ▪ Distinguir grupos de animais: salvaxes/domésticos, herbívoros/carnívoros, mamíferos/ovíparos relacionados cos países onde viaxemos. 	<p>Medio físico: elementos, relacións e medidas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cores de outono • Cuantificadores: todos/ningún/algún e grande/mediano/pequeno • Lonxitude: o máis alto/o máis baixo • Numeración: catro • Ordinais: primeiro/último • Composición e descomposición • Series de dous elementos e unha característica • Formas: círculo, cadrado, triángulo • Nocións espaciais: diante, detrás • Nocións temporais: día/noite • Medida de capacidade: cheo/baleiro • Orientación espacial: preto/lonxe • Formas rectangulares <p>Aproximación á natureza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cambios do entorno coa chegada do outono • Observación de fenómenos do ambiente natural <p>Cultura e vida en sociedade</p> <ul style="list-style-type: none"> • A Constitución e Estatuto de Autonomía • Profesión: Escritor (Julio Verne) 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece e discrimina a cores de outono • Identifica e utiliza os cuantificadores todos/ningún/algún e grande/mediano/pequeno • Discrimina e aplica a noción de medida: o máis alto/o máis baixo. • Identifica e realiza o trazo do número catro e aplícao en coleccións. • Realiza a composición/descomposición do número catro. • Recoñece e discrimina as posicións ordinais primeiro/último. • Resolve series de dúas variables identificando o criterio. • Recoñece as figuras xeométricas: círculo, cadrado, triángulo e rectángulo • Discrimina formas rectangulares. • Identifica e discrimina os cuantificadores cheo/baleiro. • Utiliza correctamente as nocións temporais día/noite. • Identifica e aplica os números do un ao catro en coleccións de obxectos. • Iníciase na suma gráfica con resultados ata o catro. • Identifica os conceptos espaciais preto/lonxe. • Identifica as posicións espaciais: diante/detrás. • Identifica os cambios que se producen no entorno coa chegada do outono. • Participa nas actividades relacionadas co entorno: outono. • Participa nas actividades relacionadas co contorno: día dos dereitos da infancia, día da Constitución. • Recoñece o traballo do Escritor Julio Verne • Discrimina as diferenzas do mundo na era dos dinosaurios e na actual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Competencia matemática • Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico • Competencia social e cidadá • Competencia cultural e artística • Competencia para aprender a aprender • Autonomía e iniciativa persoal
--------------------------------	--	--	---	---

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Linguaxes: comunicación e representación</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Expresar as súas emocións e sensacións a través da linguaxe oral. • Ampliar o vocabulario relacionado cas plantas • Identificar, recoñecer e reproducir sons • Exercita o control da respiración. • Desenvolve as habilidades articularias para unha correcta pronunciación. • Evocar expresar os coñecementos previos sobre o libro A volta ao mundo en 80 días. • Desenvolver habilidades articularias na produción de sons para unha pronuncia correcta. • Desenvolver a súa conciencia fonolóxica: identificar que palabras son diferentes en dúas frases case iguais. • O nome propio e dos compañeiros. • Exercitar a direccionalidade de esquerda a dereita que aparece nos textos escritos. • Perfeccionar a coordinación óculo-manual que lle permite repasar inclinado combinado e o trazo radial de igual e diferente lonxitude. • escoitar e comprender contos, poesías e adiviñas como fonte de aprendizaxes e goce. • Apreciar as obras de arte e experimenta coas técnicas de creación. • Diferenciar entre son e silencio nos obxectos cotiáns. • Discriminar os obxectos cotiáns que producen música dos que producen ruído. • Aprender unha canción acompañándoa con xestos e movementos. • Participar activamente na audición de pezas musicais relacionadas cos países a traballar durante o proxecto. • Desenvolver o gusto polas audicións musicais iniciándose no seguimento do ritmo. • Coñecer distintos aspectos sobre os países nos que viaxemos ao longo do trimestre 	<p>Linguaxe verbal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uso e valoración progresiva da linguaxe para expresar emocións e sensacións • Descrición de imaxes • Recoñece o a seu nome e de algún compañeiro • Grafomotricidade: trazo cruz, aspa, inclinado combinado continuo e trazo radial • escoita e comprensión de contos, poesía e adiviñas típicas dos distintos países como fonte de goce e aprendizaxe • Evocación e expresión dos coñecementos previos sobre A volta ao mundo en 80 días. <p>Linguaxe artística: plástico, musical, corporal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aplicación de técnicas básicas: modelado, debuxo, pintura. • Son/silencio, música/ruído • Propiedades sonoras da voz e seguindo o ritmo e a melodía • Interpretación de cancións dos países a traballar • escoita activa de audicións de pezas de música clásica <p>Linguaxe audiovisual</p> <ul style="list-style-type: none"> • Partes do ordenador: monitor, rato, teclado, CPU • Manexo do rato: clic 	<ul style="list-style-type: none"> • Expresa as súas emocións e sensacións a través da linguaxe oral de forma clara. • Utiliza o vocabulario adecuado para describirse a si mesmo. • Describe imaxes usando correctamente a linguaxe oral. • Identifica, recoñece e reproduce sons prelingüísticos coa boca. • Evoca e expresa os seus coñecementos previos sobre o libro A volta ao mundo en 80 días. • Exercita o control da respiración. • Perfecciona as habilidades articularias para unha correcta pronunciación. • Desenvolve a súa conciencia fonolóxica: identifica que palabras son diferentes en dúas frases case iguais. • escoita unha narración sinxela e responde a preguntas sobre ela. • Exercita a direccionalidade de esquerda a dereita na lectura. • Perfecciona a coordinación óculo-manual que lle permite repasar o trazo inclinado combinado continuo e o trazo radial. • Ten interese pola información escrita • Emprega distintas técnicas plásticas nas súas producións 	<ul style="list-style-type: none"> • Competencia en comunicación lingüística • Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico • Tratamento da información e competencia dixital • Competencia social e cidadá • Competencia cultural e artística • Competencia para aprender a aprender
---	---	---	--	---

PROXECTO: A VOLTA AO MUNDO 2º TRIMESTRE (5º nivel)

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	CC.BB.
<ul style="list-style-type: none"> • Aceptar a identidade e características dos demais mostrando unha actitude tolerante. • Recoñecer a emoción do medo e saber pedir axuda • Mostrar certo grado de equilibrio nas actividades motoras. • Coñecer o propio corpo e controlar os seus movementos cara diante e cara atrás. • Situarse espacialmente de fronte e de costas respecto ao seu corpo e os obxectos. • Recoñecer nocións espaciais e situarse nelas: encima/debaixo. • Coñecer o sentimento da sorpresa. • Desprazarse e situarse no espazo en diferentes posicións: a un lado/a outro lado, arriba/abaixo, dentro/fóra. • Coordinar e controlar de forma progresiva os movementos nos desprazamentos. • Participar nos xogos cooperativos fomentando a cooperación cos iguais. • Favorecer a capacidade de tomar decisións a través da participación en xogos cooperativos. • Progresar na adquisición de hábitos de limpeza e conservación dos espazos públicos: reciclaxe e contedores. • Favorecer a expresión de opinións e a escoita atenta a través da realización do taller cooperativo. 	<p>O corpo e a propia imaxe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valor: Tolerancia • Emoción: medo <p>Xogo e movemento</p> <ul style="list-style-type: none"> • Equilibrio estático e dinámico • Movementos controlados: cara diante/cara atrás • Orientación corporal: de fronte/de costas, encima/debaixo • Xogos cooperativos • Situacións e desprazamentos no espazo: a un lado/ao outro lado, arriba/abaixo, dentro/fóra • Movementos coordinados, control na velocidade nos desprazamentos • Xogos: participación na súa regulación, iniciativa <p>A actividade cotiá</p> <ul style="list-style-type: none"> • Normas e hábitos para lograr unha boa conservación dos espazos públicos: reciclaxe e contedores <p>O coidado persoal e a saúde</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valoración axustada dos factores de risco 	<ul style="list-style-type: none"> • Pide perdón. • Identifica a emoción de enfado nos seus compañeiros. • Valora a necesidade de coidar o medio natural. • Progresar no control da emoción de sorpresa • Iníciase no control das emocións: enfado. • Mantén o equilibrio estático e dinámico. • Controla o movemento do seu corpo: cara diante/cara atrás. • Identifica as posicións de fronte/de costas e encima/debaixo. • Desenvolve a orientación espacial afianzando os conceptos: a un lado/ao outro lado. • Identifica respecto ao seu corpo as nocións espaciais: arriba/abaixo e dentro/fóra. • Mantén a coordinación de movemento e varía a súa velocidade. • Participa nas actividades que requiren cooperación • Desenvolve a capacidade de xerar decisión. • Colabora nos hábitos de limpeza e conservación: reciclaxe. • Aprende a traballar de maneira cooperativa • Identifica situacións de perigo para aprender a evitalas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico • Competencia social e cidadá • Autonomía e iniciativa persoal

- Recoñecer e discriminar a cor rosa e verde escura e clara
- Utilizar os cuantificadores igual/diferente, máis que
- Discriminar e aplicar as nocións de tamaño: máis grande que/máis pequeno que, groso/delgado
- Diferenciar os cuantificadores de peso: pesado/lixeiro. Utilizar axeitadamente conceptos temporais na narración de accións da vida cotiá: antes/despois.
- Utilizar axeitadamente conceptos temporais na narración de accións da vida cotiá: antes/despois.
- Desenvolver habilidades matemáticas identificando atributos e calidades dos obxectos: o máis longo/o máis curto.
- Identificar a grafía do número cinco e aplicalo asociándoo á cantidade que representa.
- Recoñecer e discriminar as posicións dos ordinais: pimeiro, segundo, último.
- Realizar a composición e descomposición do número cinco.
- Resolver problemas mediante sumas.
- Utilizar de forma correcta o signo (=).
- Identificar o criterio que da lugar a unha serie para completala.
- Discriminar as posicións espaciais: de fronte/de costas.
- Identificar roles das personaxes no conto da volta ao mundo
- Coñecer e detectar comportamento propios que beneficia e axudan ou perxudican aos demais
- Coñecer distintos aspectos sobre os países nos que viaxemos ao longo do trimestre

Medio físico: elementos, relacións e medidas

- Atributo de cor: rosa, verde claro e escuro
- Cuantificadores: igual/ diferente, máis que
- Tamaño: máis grande que/máis pequeno que, groso/delgado
- Cuantificadores de peso: pesado/lixeiro
- Conceptos temporais: antes/despois
- Lonxitude: o máis longo/o máis curto
- Cantidade e grafía do número cinco
- Ordinais: primeiro, segundo, último
- Resolución de problemas
- Operacións: suma
- Signo (=)
- Seriación de dúas características e dous elementos
- Nocións espaciais: de fronte/de costas
- Figura plana: rectángulo
- Identificar a posición espacial a un lado, ao outro lado.
- Discriminar liñas curvas e liñas rectas

Aproximación á natureza

- Cambios do entorno coa chegada do inverno.
- Animais dos países traballados
- Flora típica dos países traballados

Cultura e vida en sociedade

- Días especiais:
Día da paz
- Festas do cotorno: Entroido
- Artistas destacados dos países a visitar
- Os roles dos personaxes dos contos

- Identifica, discrimina e utiliza a cor rosa e o verde claro e escuro
- Diferencia os cuantificadores: igual/diferente, máis que.
- Diferencia e compara os tamaños: máis grande que/máis pequeno que, groso/delgado
- Discrimina as nocións temporais: antes/despois.
- Diferencia e recoñece propiedades dos obxectos: pesado/lixeiro.
- Identifica e discrimina nocións de medida comparativas: o máis longo/o máis curto.
- Aplica o número cinco en coleccións de obxectos.
- Utiliza de forma contextualizada os ordinais primeiro, segundo e último.
- Recoñece e utiliza o signo matemático de igual (=) con relación a cantidades.
- Realiza series de dous elementos e dúas características.
- Identifica a posición dos obxectos: de fronte/de costas.
- Identifica aspectos relacionados coa cultura, fauna e flora dos países aos que viaxemos no trimestre.
- Identifica e discrimina figuras xeométricas planas: rectángulo.
- Participa nas actividades relacionadas co entorno: inverno
- Participa nas actividades relacionadas co entorno: día da paz, día do amor e a amizade, entroido
- Discrimina e identifica liñas rectas e curvas.

- Competencia matemática
- Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico
- Competencia social e cidadá
- Competencia para aprender a aprender

Linguaxes: comunicación e representación	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizar correctamente a linguaxe oral respectando as normas nos diálogos • Percibir a utilidade da linguaxe escrita como elemento portador de información. • Ler enunciados compostos por pictogramas • Reproducir nomes comúns traballados na aula • Tomar conciencia fonolóxica: as vogais dentro das palabras • Perfeccionar a coordinación óculo-manual que lle permite repasar trazos semicirculares discontinuos e continuos • escoitar e comprender contos, poesías e adiviñas típicas dos países a traballar. • Adquirir destrezas básicas no manexo do rato: clic e arrastre. • Potenciar a sensibilidade e a creatividade a través da expresión plástica. • Diferenciar o ritmo: rápido/lento • Aprender unha canción acompañándoa con xestos e movementos. 	<p>Linguaxe verbal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uso e valoración progresiva da linguaxe oral • Normas nos diálogos • Portadores de texto • Lectura de pictogramas • Reprodución das primeiras letras interiozadas • Conciencia fonolóxica: as vogais • Grafomotricidade: trazos semicirculares discontinuos e continuos <p>Linguaxe artística: plástica, musical, corporal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Experimentación con diferentes técnicas plásticas: texturas, cores, estampación... • Duración do son: longo, curto • Ritmo do son: rápido/lento • Danzas e coreografías típicas dos países a traballar <p>Linguaxe audiovisual</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uso do rato: clic e arrastre 	<ul style="list-style-type: none"> • Respecta as normas nos diálogos. • Exerce a direccionalidade de esquerda a dereita dos textos. • Potencia a coordinación óculo-manual na realización do trazo semicircular discontinuo e continuo cara arriba e cara abaixo. • Mostra interese pola información escrita • Desenvolve a técnica de plástica • Desenvolve a creatividade e sensibilidade na elaboración de obras plásticas • Discrimina a duración dos sons: sons longos e sons curtos. • Discrimina o ritmo: rápido/lento • Valora positivamente as opinións dos demais sobre as súas producións plásticas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Competencia en comunicación lingüística • Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico • Tratamento da información e competencia dixital • Competencia cultural e artística • Competencia para aprender a aprender
--	--	---	--	--

PROXECTO: “ A VOLTA AO MUNDO” 3º TRIMESTRE (5º nivel)

	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	CC.BB.
Coñecemento dun mesmo e autonomía persoal	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar e vivenciar a emoción de alegría e o desanimo • Saber agardar mostrando paciencia nas situacións que o requiran. • Controlar progresivamente a coordinación global e segmentaria do seu propio corpo. • Coordinar movementos do propio corpo en actividades. • Desprazarse e situarse identificando a situación espacial: arredor de. • Adquirir hábitos de colaboración nas actividades colectivas a través da participación en xogos cooperativos. • Desenvolver a autonomía persoal e hábitos para a convivencia e vida en sociedade. • Recoñecer a importancia das normas para lograr unha boa convivencia. • Desenvolver actitudes de axuda e colaboración cos outros en actividades cooperativas. • Desenvolver hábitos elementais de seguridade nos medios de transporte que se traballen na viaxe da volta ao mundo. 	<p>O corpo e a propia imaxe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Expresión de sentimentos e emocións: alegría, desanimo • Valor: paciencia <p>Xogo e movemento</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coordinación global e segmentaria • Control do seu propio corpo nas actividades • Orientación espacial co propio corpo: arredor de • Xogos cooperativos • Psicomotricidade: equilibrio, coordinación dinámica xeral • Afianzamento da lateralidade • Orientación espacial co propio corpo: esquerda/dereita <p>A actividade cotiá</p> <ul style="list-style-type: none"> • Normas e hábitos para lograr unha boa convivencia • Valor: civismo <p>O coidado persoal e a saúde</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elementos de protección relacionados cos transportes: casco, xeonlleiras... • Hábitos e normas de comportamento nos transportes públicos • Hábitos saudables: alimentación, prevención de riscos • Alimentación sa e variada: hortalizas, froitas, verduras e legumes 	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica e coñece o sentimento da alegría e desanimo como un estado emocional. • Mostrar paciencia nas actividades que realiza • Realiza movementos coordinados globais e segmentarios. • Desenvolve a coordinación dinámica xeral. • Identifica o concepto espacial arredor de respecto ao seu propio corpo. • Comparte, axuda e xoga cos demais. • Comprende a importancia da colaboración a través de xogos • Participa en actividades que fomentan a distensión • Afianza as normas de comportamento entre os compañeiros. • Aprende a traballar de forma cooperativa • Fomenta o civismo como un valor. • Identifica os elementos de seguridade relacionados cos transportes. • Interioriza hábitos de comportamento nos transportes públicos. • Mostra paciencia nas actividades que realiza. • Recoñece cando un compañeiro está desanimado e intenta animalo. • Controla o seu propio corpo nas actividades de coordinación dinámica xeral. • Mantén o equilibrio do corpo estático e dinámico. • Mostra progreso no afianzamento da lateralidade. • Sitúa obxectos á dereita ou á esquerda respecto ao seu propio corpo. • Participa nas actividades que propician o contacto afectivo cos iguais • Recoñece a importancia dunha alimentación saudable. 	<ul style="list-style-type: none"> • Competencia social e cidadá • Autonomía e iniciativa persoal

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Coñecemento do contorno</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñecer a cor negra, gris, azul clara e escura ▪ Utilizar o cuantificador: menos que, tantos como ▪ Discriminar e aplicar as nocións de lonxitude: ancho, estreito. ▪ Identificar a posición espacial: dereita, esquerda. ▪ Discriminar as situacións temporais hoxe, mañá. ▪ Repasar e aplicar os números do un ao seis en coleccións de obxectos. ▪ Discriminar e aplicar as nocións de tamaño: o máis goso/o máis delgado. ▪ Discriminar os conceptos: onte, hoxe. ▪ Aplicar o número seis en coleccións de obxectos. ▪ Realizar series numéricas ata o seis. ▪ Iniciarse na realización de sumas de formas simbólicas. ▪ Utilizar correctamente o signo (=) e (+). ▪ Recoñecer e discriminar as posicións dos ordinais primeiro, segundo, terceiro. ▪ Identificar a posición arredor de. ▪ Interpretar e completar táboas de dobre entrada de forma e cor. ▪ Discriminar a figura plana: óvalo. ▪ Discriminar liñas abertas e cerradas. ▪ Coñecer e identificar os cambios no contorno coa chegada da primavera e verán ▪ Coñecer diferentes aspectos dos países aos que viaxemos ao longo do trimestre. ▪ Identificar o pasaporte como documento que nos permite viaxar a algúns países do estranxeiro. 	<p>Medio físico: elementos, relaciónes y medidas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atributo de color: negro, gris, azul clara e escura • Cuantificador: menos que, tantos como • Medida de tamaño: o máis goso/o máis delgado • Medida de tamaño: ancho/estreito • Nocións temporais: hoxe, mañá • Cantidade e grafía dos números: 1, 2, 3, 4, 5, 6 • Resolución de problemas • Nocións temporais: onte/hoxe • Cantidade e grafía do número: 6 • Seriación de números ata o seis • Operacións: suma • Signos: (=), (+) • Ordinais: primeiro, segundo, terceiro • Táboas de dobre entrada: forma e cor • Nocións espaciais: dereita, esquerda • Figura plana: óvalo • Nocións espaciais: arredor de • Liñas: abertas/cerradas <p>Aproximación á natureza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificación dos cambios que se producen no contorno coa primavera e verán • Plantas e animais dos países aos que viaxemos neste trimestre. <p>Cultura e vida en sociedade</p> <ul style="list-style-type: none"> • Días especiais: Día do libro, e día do medio ambiente • Celebracións típicas dos países a traballar • Identificación de monumentos destacados nos países da volta ao mundo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica e discrimina as cores gris, negra, azul clara e escura como atributos dos obxectos. • Coñece e utiliza correctamente o cuantificador: menos que, tantos como • Discrimina os cuantificadores: ancho/estreito. • Oriéntase temporalmente discriminando entre hoxe/mañá. • Utiliza os números do un ao seis para completar series numéricas • Aplica os cuantificadores: o máis goso/o máis delgado. • Discrimina as nocións temporais: onte/hoxe. • Identifica e traza a grafía do número seis, aplicándoa en coleccións de obxectos. • Utiliza os números do un ao seis para completar series numéricas. • Recoñece e aplica correctamente os signos máis e igual nas sumas. • Identifica e aplica os ordinais: primeiro, segundo, terceiro. • Identifica e utiliza a situación espacial: arredor de. • Completa táboas de dobre entrada: forma, cor. • Identifica e utiliza a situación espacial: dereita/esquerda. • Recoñece a figura plana: óvalo. • Recoñece e diferencia liñas abertas de liñas cerradas. • Participa nas actividades relacionadas co contorno: primavera e verán • Participa nas actividades relacionadas co contorno: día do libro. • Recoñece algunhas plantas do xardín e as súas características • Identifica o pasaporte como documento que nos permite viaxar. • Identifica algúns animais e plantas dos países a traballar 	<ul style="list-style-type: none"> • Competencia matemática • Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico • Competencia social e cidadá • Competencia para aprender a aprender
--	---	---	---	---

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Linguaxes comunicación e representación</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Percibir a utilidade da linguaxe escrita como elemento portador de información • escoitar e comprender contos e diversas tipoloxías de textos • Grafiar libremente palabras • Adquirir destrezas que favorezan a capacidade creadora • Potenciar a sensibilidade e a creatividade. • Realizar obras plásticas con figuras xeométricas. • Mostrar interese en participar en actividades colectivas. • Apreciar as obras de arte e experimentar coas técnicas de creación. • Expresarse mediante a linguaxe plástico e producir e aceptar opinións sobre os traballos creados. • Aprender unha canción acompañándoa con xestos e movementos. • Discriminar intensidade de sons fortes e suaves na natureza. • Interpretar cancións seguindo ritmo e melodía. • Evocar e expresar os coñecementos adquiridos sobre o libro A volta ao mundo en 80 días. 	<p>Linguaxe verbal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grafía de listas de nomes, a data. • Conciencia fonolóxica: escritura libre de palabras segundo as letras que teña interiorizadas. • Lectura de pictogramas • Descrición de imaxes. • Os contos e outros tipos de texto como portadores de aprendizaxe • Evocación e expresión dos coñecementos adquiridos sobre o libro A volta ao mundo en 80 días. <p>Linguaxe artística: plástica, musical, corporal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Composición con figuras xeométricas • Realización dos obradoiros plásticos • Instrumentos de corda e percusión • Discriminación auditiva: guitarra, violín, pratos, timbal • Intensidade do son: forte-suave • Interpretación de cancións explorando as propiedades sonoras da voz e seguindo o ritmo e a melodía • escoita activa de audicións de pezas de música clásica • Coreografías grupais <p>Linguaxe audiovisual</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cámara de fotos 	<ul style="list-style-type: none"> • Participa nas actividades propostas con cámara fotográfica na aula. • Goza coas actividades de expresión plástica. • Crea obras artísticas e composicións con figuras xeométricas.. • Colabora e goza na elaboración de creacións plásticas colectivas. • Fomenta a sensibilidade por obras artísticas de valor universal • Desenvolve habilidades do pensamento a través da arte. • Expresa opinións sobre producións plásticas e acepta as opinións recibidas. • Discrimina instrumentos de corda e de percusión. • Aprende unha canción acompañándoa de xestos e movementos • Verbaliza os seus intereses e inquietudes sobre o libro A volta ao mundo en 80 días. • Participa activamente na audición de pezas musicais. • Realiza actividades de movemento e relaxación. 	<ul style="list-style-type: none"> • Competencia en comunicación lingüística • Tratamento da información e competencia dixital • Competencia social e cidadá • Competencia cultural e artística • Competencia para aprender a aprender
--	--	--	--	---

PROXECTO: A VOLTA AO MUNDO 1º TRIMESTRE (6º nivel)

	Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	CC.BB.
Coñecemento dun mesmo e autonomía persoal	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar as emocións: alegría, tristeza e enfado • Iniciarse no recoñecemento das emocións que xorden nas situacións de xogo • Coñecer e desenvolver habilidades para a convivencia: respecto, autonomía e esforzo • Desenvolver actividades de empatía cara aos compañeiros • Controlar o corpo en situacións de equilibrio: ao levar un obxecto en movemento e saltar cos pés xuntos de forma continua • Confiar nas súas posibilidades motrices e expresivas • Controlar a respiración nas actividades de relaxación • Situar-se respecto do seu corpo e dos obxectos: preto pero non o máis próximo/lonxe, pero non o máis afastado • Valora a necesidade de compartir momentos de lecer e diversión en familia • Identificar a Constitución como fonte de dereitos e liberdades do individuo 	<p>Xogo e movemento</p> <ul style="list-style-type: none"> • Equilibrio ao levar un obxecto, saltar con dous pés xuntos de forma continua • Orientación corporal: preto, pero non o máis próximo/lonxe, pero non o máis afastado <p>A actividade e a vida cotiá</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relacións cos membros da familia • Lecer e diversión en familia • A Constitución: dereitos e liberdades <p>Coidado de si mesmo Hábitos saudables segundo a climatoloxía: roupas de vestir outono e inverno.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Controla o corpo en situacións de equilibrio: ao levar un obxecto en movemento e salta cos pés xuntos de forma continua • Confiar nas súas posibilidades motrices e expresivas • Controla a respiración nas actividades de relaxación • Interioriza os conceptos preto, pero non o máis próximo; e lonxe, pero non o máis afastado, experimentando co corpo respecto dos obxectos que nos rodean • Valora a necesidade de compartir momentos de lecer e diversión en familia • Coñece algún dereito presente na Constitución 	<ul style="list-style-type: none"> -Competencia lingüística -Aprender a aprender -Competencia social e cidadá -Autonomía e iniciativa persoal.

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Coñecemento do contorno</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer diferentes tons de vermello • Diferenciar os conceptos moitos, poucos e ningún • Realizar comparacións de tamaño: máis grande que, máis pequeno que, tan grande como, tan pequeno como • Distinguir medidas: máis longo que/máis curto que; tan longo como/tan curto como; longo, pero non o máis longo/curto, pero non o máis curto • Diferenciar as nocións temporais: mañá/tarde/noite e antes/agora/despois • Recoñecer e empregar os números do un ao seis • Realiza a composición e descomposición dos números do un ao seis • Realizar sumas sinxelas ata o seis • Recoñecer a grafía do número cero • Identificar e situar os ordinais do primeiro ao sexto • Diferenciar as nocións espaciais: preto, pero non o máis próximo, e lonxe, pero non o máis afastado • Identificar e reproducir a figura do rombo • Recoñecer a figura da esfera • Discriminar simetrías • Recoñecer distintos tipos de utensilios que se empregaban para tecer • Aprender o proceso elaboración do liño • Valorar as profesións antigas • Identificar as características xerais dos seres vivos e flora relacionados cos países a traballar. • Observar e coñecer os cambios producidos polo tempo na estación outonal e invernal • Coñecer elementos característicos da estación outonal: oficios, comportamento dos animais, froitos e froitas 	<p>Medio físico: elementos, relacións e medida</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atributo de cor: gama de vermellos • Cuantificadores: moitos/poucos/ningún • Tamaños: máis grande/máis pequeno; tan grande como/tan pequeno como • Lonxitude: máis longo/máis curto que; tan longo como/tan curto como; longo, pero non o máis longo/curto, pero non o máis curto • Nocións temporais: mañá/tarde/noite, antes/agora/despois • Numeración: repaso do 1 ao 6, presentación do 0 • Operacións: sumas ata o número seis • Ordinais: do 1.º ao 6.º • Orientación no espazo: preto, pero non o máis próximo/lonxe, pero non o máis afastado • Formas e liñas: rombo, esfera, formas simétricas <p>Cultura e vida en sociedade</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificación de artistas destacados nos distintos países aos que viaxemos. • Celebracións de días especiais: <ul style="list-style-type: none"> - Día dos Dereitos da Infancia - Día da Constitución 	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica os diferentes tons de vermello como atributo dos obxectos • Diferencia e utiliza os cuantificadores: moitos, poucos e ningún • Recoñece e utiliza os cuantificadores de tamaño: máis grande que, máis pequeno que, tan grande como, tan pequeno como • Recoñece e utiliza as nocións de lonxitude: máis longo que/máis curto que; tan longo como/tan curto como; longo, pero non o máis longo; e curto, pero non o máis curto • Utiliza e diferencia as nocións temporais: mañá/tarde/noite e antes/agora/despois • Recoñece e emprega os números do un ao seis • Realiza a composición e descomposición dos números do un ao seis • Recoñece a grafía do número cero • Realizar sumas sinxelas ata o seis • Sitúa e utiliza os ordinais do primeiro ao sexto • Discrimina as situacións espaciais: preto, pero non o máis próximo/ lonxe, pero non o máis afastado • Recoñece as formas xeométricas: rombo, esfera e formas simétricas • Identifica e reproduce a figura do rombo • Recoñece a figura da esfera • Discrimina simetrías • Recoñece o uso do tear • Secuencia o proceso de obtención do liño • Valora as profesións sen discriminación • Recoñecer algúnhas características de animais e plantas dos países a visitar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Competencia lingüística • Competencia matemática • Competencia social e cidadá • Competencia en interacción e coñecemento co mundo físico.
--	---	---	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer elementos característicos da estación invernál: deportes, vestimenta, folerpas de neve • Aproximarse ao coñecemento da Constitución como fonte de dereitos e liberdades • Gozar das manifestacións e tradicións culturais 	<p>Achegamento á natureza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Animais e plantas: tipos, hábitat • Cambios no desenvolvemento dos animais e as plantas • O outono, o inverno e as súas características: paisaxes, fenómenos atmosféricos • Materiais naturais do outono: froitos secos e froitas 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece algúns cambios na natureza propios da estación en que se atopa • Identifica elementos propios da estación • Participa con iniciativa nas festas da contorna • Identifica os elementos e personaxes relacionados coa festa do Nadal • Recoñece trazos distintivos da súa comunidade 	
--	---	---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> •Respectar as normas nos diálogos •Elaborar frases con diferentes tempos verbais: presente, pasado, futuro •Construír de forma adecuada frases afirmativas, negativas e interrogativas •Realizar diferentes formas de expulsión do aire e tomar conciencia das diferentes vías respiratorias: nariz e boca •Coñecer e producir sons con puntos de articulación próximos aos dos fonemas •Imitar o son dunha cousa na palabra con que se designa •Desenvolver o vocabulario •Ler e interpretar frases con pictogramas e tarxetas de vocabulario •Realizar con coordinación motora os trazos en «O» continuos; e curvo e horizontal combinado cara arriba e cara abaixo •Recoñecer como portadores de texto: avisos •Valorar os contos e os libros informativos como medio de información e goce •Escoitar e comprender contos e diversas tipoloxías de texto •Adquirir destreza no manexo do ordenador e outros dispositivos •Iniciarse no uso de recursos tecnolóxicos •Empregar responsablemente as novas tecnoloxías •Desenvolver técnicas plásticas: debuxo, pintura con pincel, resgado, recortado, musivaria, pasta de papel, bólas de papel, enfiado •Iniciarse no coñecemento de técnicas artísticas •Experimentar e gozar coas actividades plásticas •Interpretar e gozar con melodías e cancións •Debuxar o que suxire a música •Recoñecer instrumentos musicais de diferentes países •Gozar coas audicións de música clásica •Participar na escoita activa de cancións relacionadas cos países a traballar durante o proxecto. 	<p>Linguaxe verbal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Normas nos diálogos • Frases con diferentes tempos verbais (presente, pasado, futuro) • Frases afirmativas, negativas e interrogativas • Praxias e respiración • Onomatopeas e sons de elementos da casa • Vocabulario relacionado co proxecto • Lectura e elaboración de frases con tarxetas de vocabulario e pictogramas • Grafomotricidade: trazo en «O» continuo, trazos curvo e horizontal combinados cara arriba e cara abaixo • Portador de texto: avisos • Contos e outros tipos de texto como fonte de aprendizaxe <p>Linguaxe audiovisual e tecnoloxías da información e a comunicación</p> <ul style="list-style-type: none"> • Manexo dispositivos e os seus periféricos • Busca de información • Uso responsable <p>Linguaxe artística</p> <ul style="list-style-type: none"> • Experimentación con diferentes técnicas plásticas: debuxo, pintura con pincel, resgado, recortado, musivaria, pasta de papel, bólas de papel, enfiado • Obras de arte de carácter universal • Actitude positiva ante as realizacións plásticas • Goce e interpretación de cancións e melodías de diferentes países • Debuxo do que suxire a música <p>Linguaxe corporal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acompañamento e participación en danzas e coreografías de diferentes países 	<ul style="list-style-type: none"> • Respecta as normas nos diálogos • Elabora frases en presente, pasado e futuro, establecendo diferenzas nas accións temporais • Constrúe de forma correcta as afirmacións, negacións e interrogacións nos diálogos • Identifica, recoñece e produce sons con puntos de articulación próximos aos dos fonemas • Exercita diferentes formas de expulsión do aire e toma conciencia das diferentes vías respiratorias: nariz e boca • Imita o son na palabra designada • Amplía o vocabulario e desenvolve o dominio gramatical na construción de frases longas e complexas • Completa frases empregando pictogramas e tarxetas de vocabulario • Realiza os trazos en «O» continuos; e curvo e horizontal combinado cara arriba e cara abaixo • Recoñece portadores de texto • Valora os contos e os libros informativos como medio de información e goce • Escoita e comprende contos e diversas tipoloxías de texto • Emprega distintos tipos de dispositivos • Coñece e emprega a tecnoloxía en diferentes situacións como para buscas de información e actividades propostas • Desenvolve distintas técnicas plásticas • Interpreta e goza con melodías e cancións • Debuxa aquilo que suxire a música • Reproduce sons ascendentes e descendentes • Diferencia sons ascendentes e descendentes en escala musical da voz e no piano • Interpreta e goza con cancións 	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicación lingüística • Competencia social e cidadá • Tratamento da información e competencia dixital.
--	--	---	---

PROXECTO: A VOLTA AO MUNDO 2º TRIMESTRE (6º nivel)

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	CC.BB.
<p align="center" style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Cóñecemento dun mesmo e autonomía persoal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fomentar o autocontrol • Diferenciar as emocións de sorpresa, medo e vergonza • Mostrarse responsable nas súas tarefas • Mostrar confianza nas súas propias posibilidades • Progresar no control postural nas distintas formas de desprazarse • Desenvolver a coordinación motora necesaria para correr bordeando obxectos, reptar sen perder o movemento, gatear sen perder a continuidade nin o ritmo • Diferenciar entre dereita e esquerda respecto do seu corpo • Imitar xestos e movementos dos seus compañeiros • Seguir a direccionalidade co propio corpo • Situarase espacialmente entre os obxectos indicados • Ordenar as súas cousas e as de uso común • Desenvolver as súas habilidades sociais mantendo conexións cos demais • Identificar situacións de risco para aprender a dicir non • Valorar a importancia dunha dieta equilibrada • Poñer en práctica hábitos básicos de saúde: hixiene e alimentación • Valorar amizade 	<p>O corpo e a propia imaxe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencias emocionais: autocontrol • Emocións: sorpresa/medo/vergonza • Valores: responsabilidade/orde/confianza • Expresión de sentimentos de amizade <p>Xogo e movemento</p> <ul style="list-style-type: none"> • Movementos corporais: correr, reptar, gatear • Orientación corporal: dereita/esquerda da corpo <p>A actividade e a vida cotiá</p> <ul style="list-style-type: none"> • Habilidades sociais: conexións persoais <p>O coidado persoal e a saúde</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aceptación de hábitos básicos de saúde: hixiene e alimentación • Valoración dunha dieta equilibrada • Situacións de risco para aprender a dicir non 	<ul style="list-style-type: none"> • Fomenta o autocontrol • Diferencia as emocións de sorpresa, medo e vergonza • Desenvolve vínculos de amizade • Móstrase responsable nas súas tarefas • Mostra confianza nas súas propias posibilidades • Sitúase espacialmente entre os obxectos indicados • Desenvolve as súas habilidades sociais mantendo conexións cos demais • É ordenado coas súas cousas e as de uso común • Pon en práctica hábitos básicos de saúde: hixiene e alimentación • Valora a importancia dunha dieta equilibrada • Di que non ante situacións que o requiran para evitar riscos 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprender a aprender • Autonomía e iniciativa persoal

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Coñecemento do contorno</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diferenciar os cuantificadores algúns/ningún-par/parella • Recoñecer tons do azul e verde • Recoñecer e aplicar os cuantificadores de lonxitude: máis ancho que, máis estreito que, goso, pero non o máis goso; delgado, pero non o máis delgado; tan delgado como; tan goso como • Diferenciar as nocións temporais onte/hoxe/mañá • Coñecer os días da semana • Os meses do ano como medida de tempo • Discriminar e aplicar as unidades de medida naturais • Relacionar os números do un ao oito e nove coa cantidade que corresponde • Identificar e situar os ordinais do primeiro ao oitavo • Resolver operacións sinxelas de sumas de forma gráfica e simbólica • Iniciarse de forma acertada e resolver restas gráficas • Identificar series de tres elementos e dous atributos • Diferenciar as nocións espaciais: dereita e esquerda • Recoñecer as formas xeométricas: cubo, cilindro • Aprender e compartir xoguetes e xogos • Coñecer elementos propios da festividade do Entroido • Coñecer e participar nas tradicións culturais da contorna: o Entroido • Aprender o significado e sentido do Día da Paz • Participar elaborando actividades propias do Día da Paz • Identificar o pasaporte como documento que nos permite viaxar a países do extranxeiro • Discriminar a fauna e a flora típica dos países a traballar ao longo do trimestre 	<p>Medio físico: elementos, relacións e medida</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cuantificadores: par/parella- algún/ningún • Cor: gama de azuis e verde • Lonxitude: máis ancho que/máis estreito que • Tempo: onte/hoxe/mañá. Días da semana. Meses • Medidas naturais • Numeración: do 1 ao 8 e 9 • Ordinais: do 1.º ao 8.º • Operacións: sumas e restas • Series: tres elementos e dous atributos • Orientación no espazo: dereita/esquerda • Formas con volume: cubo, cilindro <p>Cultura e vida en sociedade</p> <ul style="list-style-type: none"> • Xogos e xoguetes típicos doutros países • Festas e tradicionais da contorna: o Entroido • Elementos propios do Entroido: disfraces, accesorios, máscaras, maquillaxes, música • Días especiais: Día da Paz <ul style="list-style-type: none"> • Identificación de artistas destacados na cultura doutros países. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica e utiliza de forma correcta os cuantificadores: par e parella- algún/ningún • Identifica e utiliza as gamas de cor azul e verde como atributo dos obxectos • Recoñece e utiliza os cuantificadores de lonxitude: máis ancho que, máis estreito que • Diferencia as nocións temporais onte/hoxe/mañá • Coñece os días da semana • Emprega unidades naturais para comparar lonxitudes • Relaciona os números do un ao oito e nove coa cantidade que corresponde • Recoñece e sitúa os ordinais do primeiro ao oitavo • Resolve operacións sinxelas de sumas de forma gráfica e simbólica • Iníciase de forma acertada e resolve restas gráficas • Realiza series de tres elementos e dous atributos • Iníciase na diferenciación entre a dereita e a esquerda respecto dun obxecto • Identifica as figuras de volume: cilindro e cubo • Aprende e comparte xoguetes e xogos • Coñece elementos relacionados coas festas do Entroido • Participa con iniciativa nas festas do Entroido • Comprender o significado da palabra Paz 	<p>Competencia lingüística</p> <p>Cultura e vida en sociedade</p> <p>Aprender a aprender</p>
--	--	---	--	--

Linguaxes: comunicación e representación	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizar a linguaxe oral para expresar ideas e desexos • Utilizar o vocabulario e construcións gramaticais adecuadas para describirse a si mesmo e aos demais • Desenvolver o vocabulario do proxecto • Desenvolve o dominio gramatical na construción de frases • Realizar diferentes formas de expulsión do aire e toma conciencia das diferentes vías respiratorias: nariz, boca • Controlar e desenvolver as habilidades articulatorias • Coñecer e producir sons de actividades de diferentes partes da corpo • Desenvolver a conciencia fonolóxica: reconto de sílabas en palabras • Desenvolve a coordinación óculo-manual na realización de trazos • Recoñecer a lista da compra e as instrucións como portadores de texto • Interpretar instrucións para realizar unha actividade • Gozar con texto literarios: poesía, refráns, contos • Valorar os contos e libros informativos como medio de información e goce • Adquirir destreza no manexo do ordenador e outros dispositivos • Iniciarse no uso de recursos tecnolóxicos • Empregar responsablemente as novas tecnoloxías • Experimentar e expresar coas técnicas plásticas: moldes para cortar tridimensionais, debuxo, esgrafiado, resgado e pegado, pregamento • Fomentar a sensibilidade por obras artísticas de valor universal • Observar detidamente unha obra de arte e describir os seus detalles expresándoos verbalmente • Utilizar, experimentar e gozar coa técnica plástica do punteado forte e suave, lento e rápido • Identificar calidades do son: sons fortes e suaves a diferentes ritmos • Reproducir sons fortes e suaves de claves e caixa chinesa a distintos ritmos • Interpretar e gozar con melodías e cancións de diferentes países 	<p>Linguaxe verbal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Expresión de ideas e desexos • Descrición de si mesmo e dos demais • Vocabulario relacionado co proxecto • Palabras funcionais en frases • Praxias e respiración • Onomatopeas: sons de actividades de diferentes partes da corpo • Conciencia fonolóxica: reconto de número de sílabas en palabras • Lectura e elaboración de frases con tarxetas de vocabulario e pictogramas • Grafomotricidade: trazos preparatorios para as letras • Portadores de texto: lista da compra, instrucións • Contos e outros tipos de texto como fonte de aprendizaxe <p>Linguaxe audiovisual e tecnoloxías da información e a comunicación</p> <ul style="list-style-type: none"> • Manexo dispositivos e dos seus periféricos • Busca de información • Uso responsable <p>Linguaxe artística</p> <ul style="list-style-type: none"> • Técnicas plásticas: moldes para recortar tridimensionais, debuxo, esgrafiado, resgado e pegado, pregamento • Obras de arte de carácter universal • Actitude positiva ante as realizacións plásticas • Goce e interpretación de cancións e melodías • Punteados fortes e suaves, lentos e rápidos • Calidades do son: sons fortes e suaves a diferentes ritmos • Instrumentos musicais de diferentes países • Audicións de música clásica <p>Linguaxe corporal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estados de relaxación <p>Acompañamento e participación en danzas e coreografías de distintos países</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza a linguaxe oral para expresar ideas e desexos • Amplía o vocabulario relacionado co proxecto • Utiliza o vocabulario e construcións gramaticais adecuadas para describirse a si mesmo e aos demais • Desenvolve o dominio gramatical na construción de frases longas e complexas • Exercita diferentes formas de expulsión do aire e toma conciencia das diferentes vías respiratorias: nariz, boca • Controla e desenvolve as habilidades articulatorias • Identifica, recoñece e produce de forma lúdica sons de actividades de diferentes partes da corpo • Desenvolve a conciencia fonolóxica: reconto de sílabas en palabras • Completa, le e comprende frases con imaxes e pictogramas utilizando os artigos <p>Desenvolve a coordinación óculo-manual na realización de trazos preparatorios para as letras</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recoñece a lista da compra como portadora de texto e identifica os elementos que aparecen nela • Interpreta instrucións como portadora de texto para realizar unha actividade • Valora os contos e outro tipo de textos como medio de información e goce 	<p>Aprender a aprender</p> <p>Competencia en comunicación lingüística Competencia social e cidadá</p>
--	--	--	---	---

PROXECTO: A VOLTA AO MUNDO – 2º TRIMESTRE (6º nivel)

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	CC.BB.
<p align="center">Cofecemento dun mesmo e autonomía persoal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fomentar o autocontrol • Diferenciar as emocións de sorpresa, medo e vergonza • Mostrarse responsable nas súas tarefas • Mostrar confianza nas súas propias posibilidades • Progresar no control postural nas distintas formas de desprazarse • Desenvolver a coordinación motora necesaria para correr bordeando obxectos, reptar sen perder o movemento, gatear sen perder a continuidade nin o ritmo • Diferenciar entre dereita e esquerda respecto do seu corpo • Imitar xestos e movementos dos seus compañeiros • Seguir a direccionalidade co propio corpo • Situarase espacialmente entre os obxectos indicados • Ordenar as súas cousas e as de uso común • Desenvolver as súas habilidades sociais mantendo conexións cos demais • Identificar situacións de risco para aprender a dicir non • Poñer en práctica hábitos básicos de saúde: hixiene e alimentación 	<p>O corpo e a propia imaxe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencias emocionais: autocontrol • Emocións: sorpresa/medo/vergonza • Valores: responsabilidade/orde/confianza • Expresión de sentimentos de amizade <p>Xogo e movemento</p> <ul style="list-style-type: none"> • Movementos corporais: correr, reptar, gatear • Orientación corporal: dereita/esquerda da corpo <p>A actividade e a vida cotiá</p> <ul style="list-style-type: none"> • Habilidades sociais: conexións persoais <p>O coidado persoal e a saúde</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aceptación de hábitos básicos de saúde: hixiene e alimentación • Valoración dunha dieta equilibrada • Situacións de risco para aprender a dicir non 	<ul style="list-style-type: none"> • Fomenta o autocontrol • Diferencia as emocións de sorpresa, medo e vergonza • Desenvolve vínculos de amizade • Móstrase responsable nas súas tarefas • Mostra confianza nas súas propias posibilidades • Sitúase espacialmente entre os obxectos indicados • Desenvolve as súas habilidades sociais mantendo conexións cos demais • É ordenado coas súas cousas e as de uso común • Pon en práctica hábitos básicos de saúde: hixiene e alimentación • Valora a importancia dunha dieta equilibrada • Di que non ante situacións que o requiran para evitar riscos 	<p>CL CMCT AA CSC SIE</p>

Coñecemento do contorno	<ul style="list-style-type: none"> • Diferenciar os cuantificadores algúns/ningún-par/parella • Recoñecer e aplicar os cuantificadores de lonxitude: máis ancho que, máis estreito que, groso, pero non o máis groso; delgado, pero non o máis delgado; tan delgado como; tan groso como • Diferenciar as nocións temporais onte/hoxe/mañá • Coñecer os días da semana • Os meses do ano como medida de tempo • Discriminar e aplicar as unidades de medida naturais • Relacionar os números do un ao oito e nove coa cantidade que corresponde • Identificar e situar os ordinais do primeiro ao oitavo • Resolver operacións sinxelas de sumas de forma gráfica e simbólica • Iniciar de forma acertada e resolver restas gráficas • Identificar series de tres elementos e dous atributos • Diferenciar as nocións espaciais: dereita e esquerda • Recoñecer as formas xeométricas: cubo, cilindro • Aprender e compartir xoguetes e xogos • Coñecer elementos propios da festividade do Entroido • Coñecer e participar nas tradicións culturais da contorna: o Entroido • Aprender o significado e sentido do Día da Paz • Participar elaborando actividades propias do Día da Paz • Indagar nos diferentes paisaxes que podemos atopar na nosa volta ao mundo • Identificar tanto aspectos dos animais coma da flora referentes aos distintos paisaxes que visitaremos na investigación. 	<p>Medio físico: elementos, relacións e medida</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cuantificadores: par/parella- algún/ningún • Cor: gama de azuis e verde • Lonxitude: máis ancho que/máis estreito que • Tempo: onte/hoxe/mañá. Días da semana. Meses • Medidas naturais • Numeración: do 1 ao 8 e 9 • Ordinais: do 1.º ao 8.º • Operacións: sumas e restas • Series: tres elementos e dous atributos • Orientación no espazo: dereita/esquerda • Formas con volume: cubo, cilindro <p>Cultura e vida en sociedade</p> <ul style="list-style-type: none"> • Xogos e xoguetes • Festas e tradicionais da contorna: o Entroido • Elementos propios do Entroido: disfraces, accesorios, máscaras, maquillaxes, música • Días especiais: Día da Paz • Os animais e plantas propios de cada país traballado • Características climatolóxicas propias de cada zona 	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica e utiliza de forma correcta os cuantificadores: par e parella- algún/ningún • Identifica e utiliza as gamas de cor azul e verde como atributo dos obxectos • Recoñece e utiliza os cuantificadores de lonxitude: máis ancho que, máis estreito que • Diferencia as nocións temporais onte/hoxe/mañá • Coñece os días da semana • Emprega unidades naturais para comparar lonxitudes • Relaciona os números do un ao oito e nove coa cantidade que corresponde • Recoñece e sitúa os ordinais do primeiro ao oitavo • Resolve operacións sinxelas de sumas de forma gráfica e simbólica • Iníciase de forma acertada e resolve restas gráficas • Realiza series de tres elementos e dous atributos • Iníciase na diferenciación entre a dereita e a esquerda respecto dun obxecto • Identifica as figuras de volume: cilindro e cubo • Aprende e comparte xoguetes e xogos • Coñece elementos relacionados coas festas do Entroido • Participa con iniciativa nas festas do Entroido • Identifica animais de cada país traballado • Recoñece aspectos referentes á paisaxística de cada lugar traballado. 	<p>Competencia lingüística</p> <p>Aprender a aprender</p> <p>Competencia social e cidadá</p>
--------------------------------	--	--	--	--

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Linguaxes: comunicación e representación</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizar a linguaxe oral para expresar ideas e desexos • Utilizar o vocabulario e construcións gramaticais adecuadas para describirse a si mesmo e aos demais • Desenvolver o vocabulario do proxecto • Desenvolve o dominio gramatical na construción de frases • Realizar diferentes formas de expulsión do aire e toma conciencia das diferentes vías respiratorias: nariz, boca • Controlar e desenvolver as habilidades articulatorias • Coñecer e producir sons de actividades de diferentes partes da corpo • Desenvolver a conciencia fonolóxica: reconto de sílabas en palabras • Desenvolve a coordinación óculo-manual na realización de trazos • Recoñecer a lista da compra e as instrucións como portadores de texto • Interpretar instrucións para realizar unha actividade • Gozar con texto literarios: poesía, refráns, contos • Valorar os contos e libros informativos como medio de información e goce • Adquirir destreza no manexo do ordenador e outros dispositivos • Iniciarse no uso de recursos tecnolóxicos • Empregar responsablemente as novas tecnoloxías • Experimentar e expresar coas técnicas plásticas: moldes para cortar tridimensionais, debuxo, esgrafiado, resgado e pegado, pregamento • Fomentar a sensibilidade por obras artísticas de valor universal • Observar detidamente unha obra de arte e describir os seus detalles expresándoos verbalmente • Utilizar, experimentar e gozar coa técnica plástica do punteado forte e suave, lento e rápido • Reproducir sons fortes e suaves de claves e caixa chinesa a distintos ritmos • Explorar as posibilidades sonoras do propio corpo como un elemento expresivo para producir música: golpes cos tacóns, palmadas, estalidos • Recoñecer instrumentos: clave, caixa chinesa • Interpretar e gozar con melodías e cancións máis típicas das zonas traballadas • Participar activamente nas audicións de música clásica de cada zona 	<p>Linguaxe verbal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Expresión de ideas e desexos • Descrición de si mesmo e dos demais • Vocabulario relacionado co proxecto • Palabras funcionais en frases • Praxias e respiración • Onomatopeas: sons de actividades de diferentes partes da corpo • Conciencia fonolóxica: reconto de número de sílabas en palabras • Lectura e elaboración de frases con tarxetas de vocabulario e pictogramas • Grafomotricidade: trazos preparatorios para as letras • Portadores de texto: lista da compra, instrucións • Contos e outros tipos de texto como fonte de aprendizaxe <p>Linguaxe audiovisual e tecnoloxías da información e a comunicación</p> <ul style="list-style-type: none"> • Manexo dispositivos e dos seus periféricos • Busca de información • Uso responsable <p>Linguaxe artística</p> <ul style="list-style-type: none"> • Técnicas plásticas: moldes para recortar tridimensionais, debuxo, esgrafiado, resgado e pegado, pregamento • Obras de arte de carácter universal • Actitude positiva ante as realizacións plásticas • Goce e interpretación de cancións e melodías • Punteados fortes e suaves, lentos e rápidos • Calidades do son: sons fortes e suaves a diferentes ritmos • Instrumentos musicais: clave, caixa chinesa • Audicións de música clásica <p>Linguaxe corporal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estados de relaxación <p>Acompañamento e participación en danzas e coreografías</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza a linguaxe oral para expresar ideas e desexos • Amplía o vocabulario relacionado co proxecto • Utiliza o vocabulario e construcións gramaticais adecuadas para describirse a si mesmo e aos demais • Desenvolve o dominio gramatical na construción de frases longas e complexas • Exercita diferentes formas de expulsión do aire e toma conciencia das diferentes vías respiratorias: nariz, boca • Controla e desenvolve as habilidades articulatorias • Identifica, recoñece e produce de forma lúdica sons de actividades de diferentes partes da corpo • Desenvolve a conciencia fonolóxica: reconto de sílabas en palabras • Completa, le e comprende frases con imaxes e pictogramas utilizando os artigos <p>Desenvolve a coordinación óculo-manual na realización de trazos preparatorios para as letras</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recoñece a lista da compra como portadora de texto e identifica os elementos que aparecen nela • Interpreta instrucións como portadora de texto para realizar unha actividade • Valora os contos e outro tipo de textos como medio de información e goce • Emprega distintos tipos de dispositivos <p>Coñece e emprega a tecnoloxía en diferentes situacións como para buscas de información e actividades propostas</p>	<p>Competencia lingüística</p> <p>Aprender a aprender</p> <p>Competencia social e cidadá</p>
---	--	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Experimentar corporalmente estados de relaxación • Interpretar e gozar con bailes e danzas da época correspondente 		<ul style="list-style-type: none"> • Experimenta e exprésase coas técnicas plásticas: moldes para recortar, tridimensionais, debuxo, esgrafiado, resgado e pegado, pregamento • Fomenta a sensibilidade por obras artísticas de valor universal • Observa detidamente unha obra de arte e describe os seus detalles expresándoos verbalmente • Emprega a técnica plástica do punteado forte e suave, lento e rápido • Identifica calidades do son: sons fortes e suaves a diferentes ritmos • Recoñece e discrimina os sons fortes e suaves de claves e caixa chinesa a distintos ritmos • Explora as posibilidades sonoras do propio corpo como un elemento expresivo para producir música: golpes cos tacóns, palmadas, estalidos • Coñece, diferenza e discrimina instrumentos musicais: clave, caixa chinesa • Interpreta e goza con melodías e cancións • Desenvolve o gusto polas audicións de música clásica • Interpreta e goza con bailes e danzas 	
--	---	--	--	--

PROXECTO: A VOLTA AO MUNDO – 3º TRIMESTRE (6º nivel)

	Obxectivos	Contidos	Cráterios de avaliación	CC.BB.
Coñecemento dun mesmo e autonomía persoal	<ul style="list-style-type: none"> • Automotivarse ante situacións que lle supoñen certa dificultade • Aceptarse positivamente a un mesmo • Desenvolver a súa propia autoestima • Mostrar iniciativa no desenvolvemento de actividades • Identificar o sentimento de aburrimiento e de culpa • Iniciarse no desenvolvemento de tolerancia, cooperación e paciencia ante situacións de frustración • Controlar ou corpo en situacións de equilibrio: con respecto aos outros e o espazo por onde se despraza • Coordinar movementos ao ritmo da música • Progresar no dominio da orientación no espazo, realizando xiros cara á dereita e cara á esquerda • Valorar a actitude cívica nos medios de transporte • Recoñecer e aceptar as normas de comportamento nos medios de transporte: coches • Valorar a importancia de respectar os dereitos e obrigas propias • Identificar e practicar hábitos para evitar accidentes nos transportes 	<p>O corpo e a propia imaxe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencias emocionais: automotivación/autoestima/iniciativa • Emociones: aburrimiento/frustración/culpa • Valores: cooperación/paciencia/tolerancia <p>Xogo e movemento</p> <ul style="list-style-type: none"> • Equilibrio en distintas situacións de movemento • Movemento segundo figuras musicais • Orientación corporal: cara a dereita/cara á esquerda <p>A actividade e a vida cotiá</p> <ul style="list-style-type: none"> • Actitude cívica nos medios de transporte • Recoñecemento e aceptación das normas de seguridade vial • Habilidades para a convivencia: os propios dereitos e obrigacións <p>O coidado persoal e a saúde</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificación de situacións de perigo • Evitación de situacións de risco 	<ul style="list-style-type: none"> • Mostra motivación en situacións que supoñen certa dificultade • Desenvolve unha autoestima positiva • Demostra iniciativa no desenvolvemento de actividades • Recoñece e expresa emocións de aburrimiento, frustración e culpa propias e dos outros • Iníciase no autocontrol de emocións • Respecta as emocións que experimentan os demais • Desenvolve tolerancia e paciencia en situacións diversas • Coopera cos compañeiros durante as experiencias de aprendizaxe e as actividades cotiás • Incrementa a tolerancia á frustración • Garda o equilibrio en distintas situacións de movemento con respecto aos outros e o espazo por onde se despraza • Coordina movementos ao ritmo da música • Realiza xiros cara á dereita e cara á esquerda nos movementos motrices gardando o equilibrio • Desenvolve actitudes de cidadanía e bo comportamento nos medios de transporte • Comprende a importancia de respectar as normas de educación vial • Valora a importancia do respecto aos propios dereitos e obrigacións • Valora o importante que é utilizar correctamente os transportes para evitar accidentes 	<p>CL AA CSC SIE CEC</p>

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Coñecemento do contorno</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizar mesturas de cores para descubrir outras novas ▪ Aplicar e diferenciar as nocións: dobre/metade/enteiro ▪ Discriminar os cuantificadores de capacidade: case cheo/case baleiro ▪ Repasar e aplicar os números ata o dez ▪ Compoñer e descompoñer os números ata o 10 ▪ Identificar e situar os ordinais do primeiro ao decimo ▪ Valorar a importancia dos números na vida cotiá ▪ Realizar sumas e restas ata o dez ▪ Identificar unha serie de varios atributos ▪ Identificar e utilizar os instrumentos de medida: regra ▪ Recoñecer o reloxo como instrumento de medida do tempo ▪ Identificar a hora nun reloxo ▪ Resolver pequenos problemas con operacións matemáticas ▪ Diferenciar a noción espacial: xiro cara á dereita/cara á esquerda ▪ Coñecer distintos aspectos sobre a cultura de distintos lugares ▪ Recoñecer determinados lugares e costumes das cidades traballadas ▪ Observar e explorar a contorna próxima ▪ Observar e coñecer os cambios producidos polo tempo na estación primaveral e estival ▪ Recoñecer o cambio de comportamento dos animais na primavera ▪ Recoñecer os cambios no aspecto das árbores 	<p>Medio físico: elementos, relacións e medida</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atributo de cor: mestura de cores • Cuantificadores: dobre/metade/enteiro • Capacidade: case cheo/case baleiro • Numeración: repaso do 1 ao 10 • Ordinais: do 1.º ao 10.º • Operacións: sumas e restas ata o 10 • Series: tres elementos e tres atributos • Instrumento de medida: regra • Tempo: horas do reloxo • Orientación espacial: xiro cara á dereita e cara á esquerda <p>Cultura e vida en sociedade</p> <ul style="list-style-type: none"> • Costumes e lugares representativos de distintas cidades <p>Achegamento á natureza</p> <ul style="list-style-type: none"> • A primavera e as súas características: paisaxe, fenómenos atmosféricos... • O verán e as súas características: paisaxe, clima... • Comportamento dos animais na primavera... • Os animais e plantas no verán • Elementos naturais na primavera: insectos, flores... • Elementos naturais no verán: area, palliñas... 	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñece o atributo da cor como trazo identificativo dos obxectos e fai mesturas de cores • Recoñece e utiliza o cuantificador: dobre/metade/enteiro • Diferencia e utiliza os cuantificadores: case cheo/case baleiro • Relaciona os números do 0 ao 10 coa cantidade correspondente e a grafía • Compón e descompón números ata o dez • Recoñece e utiliza de forma contextualizada os ordinais do primeiro ao decimo • Valora a importancia dos números na vida cotiá • Realiza operacións de sumas e restas ata o 10 • Completa series de tres elementos e tres atributos • Recoñece a regra como instrumento de medida de lonxitude • Utiliza a regra para medicións • Recoñece o reloxo como instrumento de medida do tempo • Identifica as horas no reloxo • Razona para resolver pequenos problemas con operacións • Identifica a orientación espacial dos obxectos: xiro cara á dereita/cara á esquerda • Recoñece distintas características das cidades traballadas • Identifica cambios na natureza propios da estación en que se atopa • Recoñece animais propios da estación de primavera e verán • Observa os cambios que experimentan as plantas co cambio de estación 	<p>CL CMCT AA SIE CEC</p>
--	---	---	---	---

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Linguaxes comunicación e representación</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utiliza a linguaxe oral para inventar historias a partir dunha imaxe • Explicar con fluidez verbal as causas dun acontecemento e o efecto que produce • Realizar diferentes formas de expulsión do aire e toma conciencia das diferentes vías respiratorias: nariz, boca • Controlar e desenvolver as habilidades articulatorias • Identificar onomatopeas de distintos medios de transporte • Desenvolver a conciencia fonolóxica: identificar sons fonéticos en palabras • Identificar, recoñecer e producir de forma lúdica sons con puntos de articulación próximos aos dos fonemas • Desenvolver o vocabulario do proxecto • Realizar frases cada vez máis complexas empregando tarxetas de vocabulario e pictogramas • Ler e comprender textos curtos con imaxes • Realizar os trazos preparatorios para as letras • Recoñecer e interpretar como portador de texto: xornal, ficha de biblioteca, instrucións de uso da cámara • Utilizar a lectura e escritura como medio de información e comunicación • Valora os contos e libros informativos como ferramenta de goce e aprendizaxe • Adquirir destreza no manexo do ordenador e doutros dispositivos • Iniciarse no uso de recursos tecnolóxicos • Empregar responsablemente as novas tecnoloxías 	<p>Linguaxe verbal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Invención de historias a partir dunha imaxe • Explicación de relacións causa-efecto • Praxia e respiración • Onomatopeas relacionadas cos medios de transporte • Conciencia fonolóxica: fonemas en palabras coñecidas • Vocabulario relacionado co proxecto • Lectura e elaboración de frases con tarxetas de vocabulario e pictogramas • Grafomotricidade: trazo preparatorio para as letras • Portadores de texto: xornal, ficha de biblioteca, instrucións uso da cámara • Contos e outros tipos de texto como fonte de aprendizaxe <p>Linguaxe audiovisual e tecnoloxías da información e a comunicación</p> <ul style="list-style-type: none"> • Manexo dispositivos e os seus periféricos • Busca de información • Uso responsable 	<ul style="list-style-type: none"> • Inventa historias a partir da observación dunha imaxe de forma creativa • Mostra fluidez verbal para as explicacións das causas dun acontecemento e o efecto que produce • Exercita diferentes formas de expulsión do aire e toma conciencia das diferentes vías respiratorias: nariz, boca • Controla e desenvolve as habilidades articulatorias • Identifica onomatopeas de distintos medios de transporte • Desenvolve a conciencia fonolóxica: identifica sons fonéticos en palabras • Identifica, recoñece e produce de forma lúdica sons con puntos de articulación próximos aos dos fonemas • Amplía o vocabulario relacionado co proxecto • Desenvolve o dominio gramatical na construción de frases sobre medios de transporte e de comunicación • Constrúe frases cada vez máis complexas empregando tarxetas de vocabulario e pictogramas • Le e comprende textos curtos con imaxes • Realiza os trazos preparatorios para as letras • Recoñece portadores de texto informativo: xornal, ficha de biblioteca, instrucións de uso da cámara • Utiliza a lectura e escritura como medio de información e comunicación • Diferencia nun xornal as seccións de noticias das de pasatempo • Utiliza a lectura e a escritura como medio de información e comunicación • Valora os contos e os libros informativos como ferramenta de goce e de aprendizaxe • Emprega distintos tipos de dispositivos • Coñece e emprega a tecnoloxía en diferentes situacións como para procuras de información e actividades propostas 	<p>CL AA CSC SIE</p>
--	--	---	--	----------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Experimentar e expresarse coas técnicas plásticas: acuarelas, móbiles, elaboración de pintura, • creación con materiais de refugallo, pintura con volume • Mostrar interese na realización de producións plásticas individuais e colectivas • Fomentar a sensibilidade por obras artísticas de valor universal • Analizar unha obra pictórica, razoando e formulando cuestións sobre ela • Participar nas danzas e coreografías grupais • Iniciarse na escritura no pentagrama en clave de sol e figuras musicais • Recoñecer o símbolo dalgunhas figuras musicais: negra, branca, corchea e silencio • Coñecer e discriminar instrumentos musicais: arpa, guitarra, violín, piano, caixa chinesa, gong, trompa, saxofón, trompeta, orquestra. Sons de notas (negra, branca, corchea) • Interpretar e aprender cancións acompañándoas con xestos e movementos • Gozar de actividades de expresión corporal e musical • Moverse ritmicamente seguindo o fragmento musical • Participar activamente nas audicións musicais de música clásica • Aprender as cancións e a súa coreografía • Participar con gusto en escenificacións grupais • Experimentar corporalmente estados de relaxación 	<p>Linguaxe artística</p> <ul style="list-style-type: none"> • Técnicas plásticas: acuarelas, móbiles, elaboración de pintura, • creación con materiais de refugallo, pintura con volume • Obras de arte de carácter universal • Debuxo de figuras musicais e clave de sol no pentagrama • Calidades do son: figuras musicais (negra, branca, corchea, silencio) • Discriminación auditiva: arpa, guitarra, violín, piano, caixa chinesa, gong, trompa, saxofón, trompeta. Sons de notas (negra, branca, corchea) • Instrumentos musicais: orquestra • Goce e interpretación de cancións e melodías • Audicións de música clásica <p>Linguaxe corporal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Danzas, bailes, coreografías e representacións teatrais • Estados de relaxación: danzas, bailes, coreografías e representacións teatrais • Estados de relaxación 	<ul style="list-style-type: none"> • Experimenta e exprésase coas técnicas plásticas: acuarelas, móbiles, elaboración de pintura, creación con materiais de refugallo, pintura con volume • Goza coas producións plásticas propias e a súa contribucións ás colectivas • Fomenta a sensibilidade por obras artísticas de valor universal • Observa detidamente unha obra de arte e describe os seus detalles verbalmente • Iníciase na escritura no pentagrama en clave de sol • Recoñece o símbolo dalgunhas figuras musicais: negra, branca, corchea e silencio • Coñece e discrimina instrumentos musicais: arpa, guitarra, violín, piano, caixa chinesa, gong, trompa, saxofón, trompeta, orquestra • Iníciase no recoñecemento dalgunha nota musical • Coñece e discrimina instrumentos musicais • Aprende cancións acompañándoas con xestos e movementos • Goza coas actividades de expresión corporal e musical • Móvese ritmicamente seguindo un fragmento musical • Participa activamente na audición de pezas de música clásica • Participa, interpreta e goza cos compañeiros en danzas e coreografías • Participa con gusto en escenificacións grupais • Experimenta corporalmente estados de relaxación 	
---	--	--	--

4 COMPETENCIAS BÁSICAS

Son aquelas que debe ter desenvolvido un xoven ó remate do ensino obrigatorio para lograr a súa realización persoal, exercer a cidadanía activa, incorporarse á vida adulta de maneira satisfactoria e ser capaz de desenvolver unha aprendizaxe permanente ó longo da vida. Non é un aprendizaxe puntual, senón que deben fraguarse dende a educación infantil, que sentará as bases do aprendizaxe. A UNESCO identifica 8 competencias básicas que traballaremos globalmente e abordaremos como competencias específicas pola súa xeneralidade. Así temos:

- **Competencia en Comunicación Lingüística:** É o conxunto de habilidades e destrezas que integran o coñecemento, comprensión, análise, valoración e expresión de mensaxes orais e escritos axeitados ás diferentes intencións comunicativas para dar resposta a diversas situacións. (**Bazarra e Casanova**). Un exemplo do seu traballo reflíctese na programación mediante as tarefas de biblioteca de aula, tarxetas de vocabulario ou asembleas.
- **Competencia matemática:** Supón a habilidade para empregar números e as súas operacións básicas, os símbolos e as formas de expresión e razoamento matemático, tanto para producir como para interpretar os distintos tipos de información. (**Muñoz Sandoval**). Traballarase mediante os xogos lóxicos ou nas rutinas diarias de poñer a data ou pasar lista.
- **Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico:** Definida por **Escamilla** como un achegamento científico para aprender e axudar á toma de decisións sobre o mundo físico e natural, e os cambios que a actividade humana produce nel. Na programación estouna traballando cando realizo unha visita ó contorno natural ou ó mercado.
- **Competencia social e cidadá:** Definida por **Zabala e Arnau** como aprender a vivir xuntos coñecendo mellor ós demais, como individuo e como colectivo, a súa historia, as súas tradicións e crenzas e, a partir de eiqui, crear as condicións para a busca de proxectos novos ou a solución intelixente a inevitables conflitos. Reflíctese na programación a modo de exemplo, cando realizamos unha asemblea e unha votación para tomar decisións.
- **Competencia para aprender a aprender:** Inclúe o dominio de habilidades, destrezas e técnicas diversas para enfrontarse con éxito ós diferentes aprendizaxes, actitudes persoais

relacionadas co esforzo, a constancia, e a motivación. **(Muñoz Sandoval)**. Unha maneira de traballala é mediante o razoamento en asembleas para a obtención de conclusións.

- **Tratamento da información e competencia dixital:** Dispor de habilidades para buscar, obter, procesar e comunicar información, e para transformala en coñecemento. **Alfonso Gutiérrez e Kathleen Tyner**. Desenvolverémola mediante as actividades co EDI ou mediante o emprego dos ordenadores e demais ferramentas TIC.

- **Competencia cultural e artística:** Para **Correa**, implica o desenvolvemento de habilidades para expresarse a partir dos propios recursos creativos e para apreciar e gozar coas diferentes manifestacións da cultura e da arte así como un forte sentido da identidade xunto cunha actitude respectuosa pola diversidade. Trabállamola por exemplo cando decoramos a aula ou no Entroido mediante a realización dos disfraces.

- **Autonomía e iniciativa persoal:** **Kamii** destaca que esta competencia implica un coñecemento de si mesmo axustado á realidade, valorando as posibilidades e límites, as actitudes de esforzo e superación persoal. Estámola a traballar cando un alumno/a é responsable do día e da semana en tarefas como poñer a data ou regar as plantas.

A relación das competencias co resto dos elementos curriculares caracterízase por ser interdisciplinar e integral. Así, cada competencia debe ser abordada desde os obxectivos de diversas áreas curriculares, ó igual que cada obxectivo xeral de área debe de abordar o desenvolvemento de habilidades asociadas a distintas competencias. A secuencia de contidos contemplará a progresión na adquisición dos conceptos, procedementos e actitudes propios de cada área e das habilidades propias de cada competencia. A través de estratexias e iniciativas innovadoras conseguiremos levar a cabo esta proposta.

5 METODOLOXÍA

No seguinte apartado faise imprescindible determinar cal é a forma máis adecuada para traballar co meu grupo de alumnos/as, é dicir, cal vai ser a metodoloxía a seguir.

Desde unha perspectiva psicopedagóxica nesta programación didáctica vou partir das achegas de diferentes autores, **Piaget**, axustando a miña intervención ás características psicoevolutivas dos meus alumnos/as, **Vigotsky**, eu como docente terei que situar a miña intervención educativa na zona de desenvolvemento próximo dos meus nenos/as, **Ausubel**, asegurando a construción de aprendizaxes significativas. E autores da escola nova como **María Montessori**, e o traballo por recunchos, que formarán parte da miña organización espacial da aula; as irmás **Agazzi**, e a relación familia-escola, así como o uso de material de refugallo; **CelêstineFreinet** e os obradoiros que formarán parte da miña metodoloxía de traballo, ou **OvidioDecroly**, e os centros de interese que abarcarán as UDD que se inclúen nesta programación.

E por suposto, terei en conta as orientacións metodolóxicas propostas no currículo (**Decreto 330/2009 do 4 de xuño**) para o 2º ciclo da etapa.

5.1 Ambiente de aprendizaxe

En canto ao **espazo** dicir que todo na aula está sinalizado. Deste modo facilitarase a orde e a actividade autónoma dos nenos e nenas.

A aula está dividida en espazos perfectamente diferenciados zonas de descanso, traballo individual e recunchos. Contémplanse os seguintes:

- **Recuncho da biblioteca**: coxíns e estantes onde haberá non só contos e libros comercializados, senón tamén contos que traian os propios nenos da casa e mesmo contos que inventaremos na aula. Neste recuncho realizaranse as actividades propias da biblioteca, relacionadas co Plan Lector do centro, levaremos a cabo actividades de iniciación á lectoescritura, realizaremos unha campaña de fomento da lectura realizaranse as investigacións sobre o proxecto anual da aula.
- **Recuncho do xogo simbólico**: que os nenos/as coñecen como o “**Recuncho da Casiña**”. Conta cunha “cociña” con pratos, cubertos e alimentos de plástico, manteis, bonecos, peluches, escoba e recolledor, caixiña de perruquería, médicos e ferramentas.
- **Recuncho de arte**: no que podemos atopar unha cubeta con papeis en branco, debuxos e outras fichas que os nenos/as de forma autónoma collen e pintan,

material para realizar estampacións e diferentes manualidades que se irán cambiando semana a semana.

- **Recuncho da construción:** no que podemos atopar xogos de enserir, dominós, bloques de construción, quebracabezas ...que os nenos e nenas utilizan e recollen de forma autónoma.

Cada día escollen recuncho durante a asemblea, por medio dun rexistro con estrelas de cores. Eles xa saben que non pode repetir cor durante toda a semana, teñen que ir cada día a un rexistro diferente, escollendo en primeiro lugar o encargado/a do día.

En canto á organización do **tempo** tal e como se nos esixe no **Decreto 330/2009 do 4 de xuño, polo que se establece o currículo de Educación Infantil para Galicia**, este será flexible, formulando actividades nas que se respecten os ritmos individuais dos meus alumnos e alumnas e as súas múltiples e variadas necesidades no que se refire á actividade, repouso, alimentación, hixiene... pero a maiores desta flexibilización do tempo, ao longo de todo o curso levaremos a cabo unha serie de **RUTINAS DE AULA**, mediante as cales trataremos de establecer unha certa orde temporal e espacial na mente do neno/a, dado que a estas idades tal e como nos indican os autores **Bohem e Piaget**, aínda non teñen adquirida a noción do tempo.

Algunhas das rutinas levadas a cabo ao longo da xornada, a modo de exemplo son as seguintes:

Á primeira hora da mañá traballárase o hábito de quitarse o abrigo, colgalo na percha correspondente (marcada coa súa foto e nome) e por e abotoar o mandilón. Logo seguiránlle as rutinas de pasar lista, a do calendario, e ado tempo que fai.

Para pasar lista contaremos co mural da “escola e a casa”; na cartolina que representa a casa estarán colgadas as pinzas co nome de cada un deles, e o encargado/a do día colgará na cartolina da escola para indicar que nenos/as asistiron a escola e deixará na cartolina da casa os que quedaron na casa. Despois recolleremos noutro mural o número de nenos e nenas que asistiron á escola e os que faltaron.

Despois pasamos ao calendario de cada mes, no que o encargado/a do día irá riscando o día que xa pasou e rodeando aquel no que esteamos, traballaremos así non so as nocións de tempo, números e días da semana senón tamén a motricidade fina.

Recitaremos a poesía “ventaniña da miña clase” para ver o tempo atmosférico que fai, e colocarán no mural das rutinas o pictograma correspondente.

A asemblea suporá un encontro entre todo o grupo e será unha rutina diaria ao comezo da sesión que nos servirá para: levar a cabo as rutinas anteriormente citadas e ademais

conversar sobre que os nenos/as necesiten comentar, para sacar á luz os seus coñecementos e sobre todo para organizar o plan de traballo da sesión.

Chega o momento do traballo individual, onde cada neno/a na súa mesa de forma autónoma realizará a ficha ou traballo individual que lle corresponda .

Unha vez rematen o traballo acudirán os recunchos. Unhas veces será xogo libre e outro máis dirixido por min, con tarefas concretas.

Seguidamente virá a rutina da merenda,a cal se fará a media mañá. Antes de merendar lavarán as mans para que adquiran hábitos de hixiene e limpeza. Co fin de evitar o consumo de bollería, ao comezo de curso elaborouse un menú semanal onde se especifica que deben traer os nenos/as de merenda cada día ao colexio promovendo así unha alimentación sa e saudable.

Tras a merenda, virá a hora do recreo e posterior hora de ler onde se fomentará o hábito lector mediante actividades programadas de lecturas compartidas, ao aire libre cando a situación climatolóxica o permita e no interior da biblioteca.

Procurarase manter unha atención individualizada, reforzando a confianza dos nenos/as en sí mesmos e potenciando a súa autoestima para que progresivamente vaia adquirindo seguridade nas súas propias capacidades.

Os materiais adecuaránse ás necesidades educativas, ós contidos e ás actividades a realizar, intentando que sexan o máis diversos posibles e que posibiliten múltiples posibilidades de acción.

Os materiais utilizados serán os específicos da aula (puzzles, aros, bloques lóxicos, pelotas, láminas...), os recollidos no contorno (follas, pedras, area...), os traídos da casa (fotografías, botes...), os textos e contos da biblioteca do colexio, da aula e da casa.

Ademáis destes, traballaremos cos seguintes libros:

- No quinto nivel :
 - Talleres matemáticas manipulativas .Editorial Santillana. ISBN: 978-84-680-2781-4
 - Canto sabemos. A volta ao Mundo. Editorial Santillana. ISBN: 978-84-9972-874-2
- No sexto nivel:
 - Talleres matemáticas manipulativas .Editorial Santillana. ISBN: 978-84-680-2778-4
 - Canto sabemos.A volta ao Mundo. Editorial Santillana.ISBN: 978-84-9972-625-0

5.2 PERSPECTIVA DIDÁCTICA

Á hora de organizar os contidos debemos ter en conta o **enfoque globalizador** segundo o cal as propostas didácticas terán como punto de partida situacións globais, xa que a percepción do mundo infantil non se realiza de forma analítica senón que, dado o carácter sincrético da mesma, cáptase na súa totalidade. É importante ofrecerlles ós nenos e nenas situacións de aprendizaxe nas cales poidan facer propostas, tomar decisións, organizar e anticipar as súas accións.

A incorporación das competencias básicas no currículo obriga a reformular a práctica educativa. O noso referente debe ser o de **“aprender a aprender”**, realizando unha **aprendizaxe significativa** que se transfira a situacións da vida real. Para desenvolver as competencias é preciso traballar, sobre todo, por **proxectos e resolvendo problemas**, propoñendo tarefas e retos que inciten ás alumnas e alumnos a mobilizar os seus coñecementos e habilidades. Tratarase de achegar a escola á vida diaria, mediante un enfoque globalizador, partindo dos intereses das nenas e nenos, das súas experiencias e coñecementos previos. Achegarémonos tamén a experiencias de innovación Educativa moi presentes na pedagogía actual centradas no desenvolvemento da creatividade e no aprendizaxe en grupo. Falamos así do método de **Filosofía para nenos** proposto por **Matthew Lipman**, presente a través do proxecto **Noria: “Xogar a pensar”** e contextualizado en Galicia a través do proxecto **Miroscopio** que pretende o desenvolvemento das habilidades emocionais e cognitivas con actividades funcionais que potencian a creatividade do alumno. Poñerei en práctica tamén a base pedagóxica do **Aprendizaxe Cooperativo** proposto por **Pujolas** que céntrase no traballo colaborativo en equipos de investigación e pretende que o alumnado descubra a importancia da meta común como motor da propia aprendizaxe. Pola idade dos meus alumnos, centrareime nos **ámbitos A**, cohesión de grupo e no **ámbito B**, o aprendizaxe cooperativo como recurso para aprender.

É relevante a importancia do **xogo** como un recurso didáctico que estará sempre presente na aula e co cal os nenos e nenas aprenderán xogando e xogarán aprendendo.

Outro aspecto que debemos ter en conta é a **afectividade**, xa que deben sentirse seguros e construír coñecementos a partir da formación dunha autoimaxe positiva.

5.3 PAPEL DO PROFESORADO

O noso papel debe ser de guía e orientador do proceso de ensino – aprendizaxe, facilitando ó alumnado todos os recursos e axudas que precise para desenvolver as súas capacidades.

A concepción da escola coma un grupo humano implica a aceptación da diversidade de alumnos e alumnas que, como parte dela, integran e enriquecen a labor educativa. Esta aceptación da diversidade do alumnado, obxectivo clave da LOE, supón por parte dos mestres e mestras unha análise e unha reflexión sobre o seu grupo de alumnos e alumnas, aceptando que cada un deles ten os seus propios intereses , capacidades e necesidades.

Faise, polo tanto, preciso por parte dos educadores a adopción de **estratexias efectivas que garantan a atención á diversidade** da aula. Estratexias tales como:

- Modificación dos tempos nas actividades de aprendizaxe, adaptándose ós ritmos individuais de cada alumno.
- Adecuación da axuda pedagóxica, valorando os resultados que se vaian obtendo nos procesos de avaliación.
- Adecuar a metodoloxía ás diferentes necesidades do momento.
- Adecuación de cada unha das actividades ás diferenzas individuais do alumnado da aula.
- En cada Unidade Didáctica levaranse a cabo actividades que reforcen os aprendizaxes de uns e actividades que amplíen as de outros, se fose necesario para atender á diversidade.

Esta programación adaptarase ás necesidades individuais por iso se deseñou cun carácter aberto e flexible que nos permite que unha mesma actividade se realice de diferentes xeitos segundo as diferenzas individuais de cada neno e nena.

5.4 PAPEL DO ALUMNADO

Os alumnos son elementos activos do proceso de ensino-aprendizaxe, son os que deben de marcar o punto de partida da elección dos centros de interese en base ás súas inquiredanzas.

Neste sentido, convértense en buscadores de respostas, formuladores de hipóteses, anticipadores de accións,... desenvolvemento a súa capacidade de aprendizaxe e reflexionarán sobre os seus progresos, facilitando o fortalecemento da súa autoestima.

5.5 AGRUPAMENTOS

Ó longo do curso realizaranse actividades de **gran grupo**, mediante as cales se traballará a súa socialización como poden ser os debates, asembleas, conferencias, etc; as actividades en **pequeno grupo**, coas cales se fomentará o espírito cooperativo, estas serán variables, homoxéneas e heteroxéneas, fundamentalmente traballarase a través dos recantos; e por último as actividades **individuais**, as cales son relevantes para a interacción máis específica comigo e serviranme para avaliar a consecución individual de determinados obxectivos.

5.6 APERTURA Ó CONTORNO

Para garantir o óptimo desenvolvemento do proceso de ensinanza-aprendizaxe é fundamental que o centro e a propia aula estea aberta a todo aquilo que a rodea. Con este fin utilizaranse todos os espazos do centro como son a sala de usos múltiples, o patio, comedor e os da localidade: pavillón, parques,... cuxo uso se reflectirá nas diversas actividades que desenvolven as unidades didácticas.

Ademais desenvolveranse aquelas que xurdan e supoñan un interese para o noso alumnado e para o desenvolvemento do proceso.

Os recursos persoais cos que conta o centro inclúen a toda a comunidade educativa, tanto o persoal do centro como o externo constitúen un recurso de primeira orde á hora de traballar. Neste sentido é relevante a participación das familias no proceso xa que é de suma importancia a actitude próxima e de diálogo dos mestres coas familias, debido a que a educación dos nenos e nenas é compartida do profesorado e dos pais/nais. A colaboración debe ser o mais fluída posible, e debe producirse nun clima de confianza e mutuo respecto.

Esta participación podémola analizar de dúas formas: por unha parte, observamos que xeralmente as familias por iniciativa propia non soen acudir ó centro nin participar nas actividades que este realiza, sen embargo, non amosan actitudes negativas cando se solicita a súa colaboración de forma explícita. Isto aparece reflectido no PEC e xera un obxectivo que fai referencia á necesidade de fomentar a participación activa das familias na escola.

Realizaranse as seguintes través reunións que se establecen ó longo do curso:

- Inicial: na que están os titores, director e orientador. Realízase antes do 30 de setembro e apórtaselles ás familias información sobre o funcionamento do centro, normas, horarios, etc..
- Trimestral: de nivel e/ou aula, que se realizará antes do 15 de outubro, convócase ás familias de un mesmo grupo ou nivel e serán coordinadas polo titor do grupo.

- Unha hora semanal de tutoría na que se atenderá individualmente ós pais e nais. Poderá ser convocada por nós ou por eles mesmos e abordaranse aspectos concretos do alumno.
- E finalmente segundo a **Orde do 25 de xuño do 2009**, temos a obriga de lles entregar ás familias trimestralmente un boletín de información sobre a evolución continua dos seus fillos.

Por outra banda, a un nivel mais informal, prodúcese multitude de ocasións, que se deben destacar, nas que tomamos contacto coas familias e nos aporta sempre datos relevantes. Estes son os momentos de entrada e saída, festas, visitas, actividades que compartimos, etc..

6. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E CONMEMORACIÓNS

9. AVALIACIÓN

Na práctica educativa, a avaliación constitúe un elemento e un proceso fundamental, e permite en cada momento recoller información e realizar os xuízos de valor precisos para a orientación e a toma de decisións sobre o proceso de ensino – aprendizaxe. A súa finalidade é orientar tanto ós alumnos como ó profesor sobre determinados aspectos do proceso educativo, como os obxectivos, contidos, a metodoloxía, recursos, detección de necesidades educativas,... Por tanto a avaliación implica tanto ó alumno como ó propio sistema escolar no seu conxunto e a todos os profesionais que interveñen no proceso de ensino – aprendizaxe.

No relativo ó **COMO AVALIAR**, o proceso será global, continuo e formativo. Entendemos pois que a avaliación en canto que **global**, debe acompañar constantemente ó proceso de ensino-aprendizaxe, formando parte inseparable de dito proceso. Terá, así, un carácter regulador, orientador e autocorrector do proceso educativo. A avaliación **continua** proporciona unha información constante acerca do proceso de ensino-aprendizaxe, adáptase ás posibilidades do alumnado permitindo a modificación dos aspectos que aparezan disfuncionais, aporta información das características diferenciais de cada un dos alumnos en canto ós seus progresos e ás súas dificultades. Terá ademais un carácter **formativo**, regulador e orientador do proceso educativo, proporcionando unha información constante que permitirá mellorar tanto os procesos como os resultados da intervención educativa.

En canto ás técnicas que empregaremos para levar a cabo a avaliación serán a **observación directa e sistemática**, a análise das producións do alumnado, os datos recollidos dos informes previos, así como os aspectos destacados das entrevistas coas familias e dos diversos contactos establecidos.

Polo tanto levarase a cabo unha **avaliación inicial** de cada neno/a ó inicio do curso para partir dos coñecementos previos. Farase tamén unha **avaliación formativa e continua** baseada na observación sistemática e individualizada para valora-los progresos e as dificultades de cada neno/a e propoñer actividades de reforzo ou ampliación adecuadas.

En cada trimestre os nenos levarán un informe para os pais sobre a evolución dos seus fillos. Cada un deses informes estarán cubertos cos ítems mais axeitados a cada curso que aparecen no XADE.

Deixarase no expediente académico de cada neno/a unha avaliación final de nivel de xeito que se poida analizar a evolución ó longo dos cursos.

Cubriránse no XADE os seguintes informes:

- Informe persoal.
- Avaliación inicial.
- Avaliacións trimestrais en cada curso.
- Avaliación final de ciclo.

En canto ó **QUE AVALIAR** atópanse reflectidos nas táboas.

10. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

A educación será individualizada e axustarase ás características de cada un dos nenos, tendo en conta sempre a súa capacidade, motivación, estilo de aprendizaxe, ritmo de traballo, aptitudes, problemáticas familiares...

Por todo iso intentarase ser flexible adaptándonos á diversidade do alumnado e ás súas necesidades establecendo un clima de aceptación e apoio mútuo.

Partirase dos intereses e dos esquemas de coñecemento que teñan para desenvolver unha aprendizaxe significativa, atendendo a súa diversidade e elaborando, sempre que sexa preciso, actividades de reforzo e ampliación.

Sempre que sexa preciso contarase coa axuda da especialista en audición e linguaxe ou de pedagogía terapéutica, tanto para a creación de material ou programación de actividades concretas necesarias para casos determinados, coma da entrada das mesmas na aula como medida de apoio.

ADDENDA: Adaptación ao contexto COVID

Curso 2021-2022

ÍNDICE

1. Temporalización

2. Obxectivos desta adaptación.

3. Análise e valoración dos resultados da avaliación inicial de cada area e materia coa finalidade de detectar as carencias e necesidades do alumnado.

4. Adaptacións necesarias á docencia non presencial

•4.1 Desenvolvemento das clases e metodoloxía en caso de atención a alumnado en corentena.

•4.2 Desenvolvemento da actividade lectiva e metodoloxía en caso de suspensión das clases presenciais nunha aula ou no centro.

5. Revisión do desenvolvemento da addenda para as programacións 20-21.

1. Temporalización

Primeiro trimestre do curso 2021-22: avaliacións iniciais e valoración das aprendizaxes imprescindibles impartidas e non impartidas no curso 2020-2021.

Ao longo do curso 2021-2022: incorporación das aprendizaxes imprescindibles non adquiridas e adaptacións á docencia non presencial de ser preciso.

2. Obxectivos desta adaptación.

- Incorporar as aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso 2019-2020, así como planificar a transición ao ensino non presencial, se esta fose necesaria.
- Recuperar as aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso 2019/2020.
- Reforzar, partindo dos informes individualizados elaborados a finalización do curso 2019/2020 e da avaliación inicial, os elementos curriculares esenciais e as competencias e aprendizaxes imprescindibles do curso anterior.
- Axustar o currículo, segundo as necesidades do alumnado derivadas dos resultados da avaliación inicial.
- Establecer medidas metodolóxicas e organizativas que favorezan o pleno desenvolvemento de todo o alumnado.

3. Análise e valoración dos resultados da avaliación inicial de cada area e materia coa finalidade de detectar as carencias e necesidades do alumnado.

Tendo en conta todos os datos recadados nas avaliacións iniciais co alumnado, o desenvolvemento da actividade lectiva, tomaranse as seguintes medidas de ser preciso:

- Actividades de acollida que faciliten a adaptación e a adquisición dos hábitos de prevención e hixiene recollidos no noso Plan de Adaptación e no Plan de Acollida.
- Actividades de acollida especialmente para aquel alumnado que cambia de grupo, etapa ou de nova escolarización, mantendo unha comunicación constante coas familias das/os mesmas/os.
- Dinámicas de diálogo para expresar emocións e sentimentos (positivos e negativos) sobre a situación vivida e sobre como está sendo a volta ao centro.

- Elaboración de planes de reforzo para acadar os contidos non traballados ou non superados no curso 2019-2020. Eses plans poderán ser individuais para cada alumna/o ou para o grupo, atendendo aos resultados das avaliacións iniciais.

4. Adaptacións necesarias á docencia non presencial

4.1 Desenvolvemento das clases e metodoloxía en caso de atención a alumnado en corentena

O alumnado que se atope temporalmente en situación de corentena, sempre que o seu estado de saúde o permita, continuará coa súa formación no seu domicilio empregando a teledocencia para a súa formación.

A actividade lectiva non presencial será impartida polo profesorado ordinario do alumnado a través das ferramentas institucionais tales como as aulas virtuais moodle, Webex, etc. O profesorado realizará o seguimento do alumnado, impartirá os contidos da materia de xeito virtual e poderá poñer tarefas ao alumnado que reforcen o contido da materia ou a avaliación continua da mesma.

A atención ao alumnado que deba permanecer en illamento, mesmo cando non se produza o peche ou confinamento da aula ou centro, responderá ao previsto con carácter xeral no artigo 25 do Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación así como no apartado 3 do Protocolo de atención educativa domiciliaria.

Para aquel alumnado que, por motivos de saúde, non poida asistir ao centro educativo por un período de tempo continuado menor ao requirido para a solicitude de atención educativa domiciliaria, a titora ou o profesorado correspondente elaborará unha proposta de actividades educativas. Esa proposta entregaráselle á nai, ao pai ou ás persoas titoras legais ou gardadoras dese alumnado, para a súa realización pola alumna ou polo alumno e posterior devolución ao mesmo equipo.

Poderase facer uso de videoconferencias durante a xornada lectiva, garantindo en todo momento a privacidade do restante alumnado mediante a colocación da cámara na mesa do profesorado ou nun lugar orientado a unha parede ou encerado, evitando

que se vexa o restante alumnado e silenciando o altofalante cando se estea a solucionar dúbidas do alumnado que estea presencialmente na aula.

Fomentarase o emprego de actividades interactivas, tanto para o alumnado en corentena como para o alumnado que estea presencialmente na aula.

As titorías coas familias continuarán a realizarse mediante videoconferencia, correo, abalar móbil e/ou chamada telefónica. Extremarase a comunicación coas familias do alumnado en corentena para asegurarse da evolución e das dificultades que poidan acontecer.

4.2 Desenvolvemento da actividade lectiva e metodoloxía en caso de suspensión das clases presenciais nunha aula ou no centro.

- A canle de comunicación co profesorado durante este período é ABALAR MÓBIL ou a mensaxería das aulas virtuais.

- O horario de titorías seguirá a ser os Luns de 15.30 a 16:30. Deberase solicitar titoría co profesorado con antelación mediante Abalar Móbil ou a mensaxería das aulas virtuais.

- Calquera incidencia técnica ou problemas de conexión deberán ser informados aos titores/as á maior brevidade para tentar solucionar o problema e que conste a súa existencia.

- O profesorado de apoio xunto coa orientadora elaborará un cadro de apoio para realizar mediante webex aquelas intervencións que sexan precisas co alumnado que recibía apoio no centro. O horario da ORIENTADORA e da mestra de PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA realizaranse unha vez aprobados estes horarios espello de acordo coas necesidades presentes no alumnado no momento do confinamento. Este horario espello para estas especialistas será remitido a inspección educativa á menor brevidade e comunicado ás familias interesadas.

O alumnado de Ed. Infantil continuará coa súa formación a distancia mediante a realización de tarefas diarias. Estas tarefas terán un compoñente formativo, co que poidan continuar desenvolvendo as súas competencias e destrezas, así como un compoñente lúdico e reconfortante para evitar crear neles unha sensación de inestabilidade.

As tarefas serán enviadas as familias mediante Aula Virtual (no caso de actividades para imprimir ou interactivas) e mediante a canle de difusión establecida pola mestra na que se enviarán retos, cancións, xogos... As actividades realizadas deberán ser enviadas á mestra mediante a aula virtual nas tarefas creadas pola mesma para a súa entrega, ou pola canle que estableza para cada actividade.

5. Revisión do desenvolvemento da addenda para as programacións 21-22.

A revisión desta addenda realizarase na primeira xuntanza de coordinación do 2º trimestre e segundo o seu resultado e ao desenvolvemento da situación, procederase á súa actualización.

ADDENDA: Adaptación ao contexto COVID

Curso 2021-2022

ÍNDICE

1. **Adaptacións necesarias á docencia non presencial**
 - I. **Desenvolvemento das clases e metodoloxía en caso de atención a alumnado en corentena.**
 - II. **Desenvolvemento da actividade lectiva e metodoloxía en caso de suspensión das clases presenciais nunha aula ou no centro.**
2. **Revisión do desenvolvemento da addenda para as programacións 21-22**

1. Adaptacións necesarias á docencia non presencial

I. Desenvolvemento das clases e metodoloxía en caso de atención a alumnado en corentena.

O alumnado que se atope temporalmente en situación de corentena, sempre que o seu estado de saúde o permita, continuará coa súa formación no seu domicilio empregando a teledocencia para a súa formación.

A actividade lectiva non presencial será impartida polo profesorado ordinario do alumnado a través das ferramentas institucionais tales como as aulas virtuais moodle, plataforma EVA, Webex, etc. O profesorado realizará o seguimento do alumnado, impartirá os contidos da materia de xeito virtual e poderá poñer tarefas ao alumnado que reforcen o contido da materia ou a avaliación continua da mesma.

A atención ao alumnado que deba permanecer en illamento, mesmo cando non se produza o peche ou confinamento da aula ou centro, responderá ao previsto con carácter xeral no artigo 25 do Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación así como no apartado 3 do Protocolo de atención educativa domiciliaria.

Para aquel alumnado que, por motivos de saúde, non poida asistir ao centro educativo por un período de tempo continuado menor ao requirido para a solicitude de atención

educativa domiciliaria, o equipo docente correspondente (coordinado polo profesorado titor) elaborará unha proposta de actividades educativas. Esa proposta entregaráse á nai, ao pai ou ás persoas titoras legais ou gardadoras dese alumnado, para a súa realización pola alumna ou polo alumno e posterior devolución ao mesmo equipo.

Achegaráselle mediante as canles posibles todo o material, libros de texto e/ou bibliografía necesaria para a continuidade no traballo de aula.

Para o seguimento deste alumnado empregárase preferentemente a mensaxería mediante a aula virtual ou a plataforma EVA, para así poder ir solucionando dúbidas, e de ser preciso realizaranse videoconferencias durante as gardas ou momentos nos que o profesorado poida atender a este alumno dentro do seu horario semanal.

Fomentarase o emprego de actividades interactivas, tanto para o alumnado en corentena como para o alumnado que estea presencialmente na aula.

As titorías coas familias continuarán a realizarse mediante videoconferencia, correo, abalar móbil e/ou chamada telefónica. Extremarase a comunicación coas familias do alumnado en corentena para asegurarse da evolución e das dificultades que poidan acontecer.

II. Desenvolvemento da actividade lectiva e metodoloxía en caso de suspensión das clases presenciais nunha aula ou no centro.

O centro educativo establecerá as medidas necesarias para garantir a continuidade do proceso educativo de xeito non presencial segundo o establecido no Plan de Continxencia do mesmo.

Para garantir a continuidade, o centro establece unha planificación horaria de traballo do profesorado do grupo co alumnado que reflecta o establecido no modo presencial de xeito que se manteña o vínculo co alumnado do xeito máis coherente posible tendo en conta o medio virtual no que se desenvolve, de acordo co previsto na *Resolución do 2 de novembro de 2020, da Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional pola que se ditan instrucións para a elaboración de horarios nos centros docentes sostidos con fondos públicos na Comunidade Autónoma de Galicia para o curso 2020-2021 para o desenvolvemento de ensino a distancia en períodos de peche de aulas ou centros como consecuencia da pandemia da COVID-19.*

A continuación reflectimos o horario para os cursos do grupo de 3º de primaria e do grupo mixto de 4º5º6º segundo a *Resolución da Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional pola que se ditan as instrucións para a elaboración de horarios nos centros docentes sostidos con fondos públicos na Comunidade Autónoma de Galicia para o curso 2020-2021 para o desenvolvemento de ensino a distancia en períodos de peche de aulas ou centros como consecuencia da pandemia do COVID-19:*

3º PRIMARIA

Hora	Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres
9:30 – 10:10	MATEMÁT.	LENGUA C.	LINGUA G.	MATEMÁT.	LINGUA G.
10:10 – 10:30	T.I	T.I	T.I	T.I	T.I
10:30 – 11:10	LINGUA G.	MATEMÁT.	MATEMÁT.	SOCIAIS	LENGUA C.
11:10 – 11:30	T.I	T.I	T.I	T.I	T.I
11:30 – 12:00	Tempo de descanso (30 minutos)				
12:00 – 12:40	NATURAIS	INGLÉS	LENGUA C.	NATURAIS	ED. FÍSICA
12:40 – 13:00	T.I		T.I	T.I	T.I
13:00 – 13:40	SOCIAIS	RELIXIÓN/VALORES	PLÁSTICA (Inglés)	MÚSICA	INGLÉS
13:40 – 14:00	T.I	T.I	T.I	T.I	T.I

4º5º6º PRIMARIA

Hora	Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres
9:30 – 10:10	MATEMÁT.	LENGUA C.	LENGUA C.	MATEMÁT.	LINGUA G.
10:10 – 10:30	T.I	T.I	T.I	T.I	T.I
10:30 – 11:10	LINGUA G.	MATEMÁT.	MATEMÁT.	MÚSICA	LENGUA C.
11:10 – 11:30	T.I	T.I	T.I	T.I	T.I
11:30 – 12:00	Tempo de descanso (30 minutos)				
12:00 – 12:40	NATURAIS	RELIXIÓN/VALORES	LINGUA G.	NATURAIS	PLÁSTICA (Inglés)
12:40 – 13:00	T.I	T.I	T.I	T.I	T.I
13:00 – 13:40	SOCIAIS	INGLÉS	INGLÉS	SOCIAIS	ED. FÍSICA
13:40 – 14:00	T.I			T.I	T.I

As tarefas para o alumnado asemellaranse o máis posible ao sistema presencial respectando seu dereito ao lecer e ao descanso.

A actividade lectiva non presencial será impartida polo profesorado ordinario do alumnado a través das ferramentas institucionais tales como as aulas virtuais, Webex, etc.

O profesorado realizará o seguimento do alumnado, impartirá os contidos da materia de xeito virtual e poderá poñer tarefas ao alumnado que reforcen o contido da materia ou a avaliación continua da mesmo.

O alumnado deberá conectarse as sesións establecidas neste horario con 5 minutos de antelación e debera permanecer conectado respectando as normas que o profesorado aplique para as sesións non presenciais. As restantes normas de convivencia aplicables ao ensino presencial serán tamén aplicables ao ensino non presencial.

Garantirase en todo momento a atención a diversidade do alumnado para o cal se disporán os recursos organizativos e didácticos necesarios que, con carácter individualizado, respondan ás súas necesidades, con especial atención ás adaptacións curriculares e aos protocolos de atención á diversidade, de ser o caso.

Os tipos de actividades, metodoloxía empregada e recursos cos que contamos para a teledocencia no caso de suspensión presencial de un ou varios grupos, ou do centro completo, recóllense no seguinte cadro:

Actividades, metodoloxía e recursos para a teledocencia	
Actividades	<ul style="list-style-type: none">• Exercicios e tarefas nos libros de texto e caderno do/a alumno/a.• Actividades e tarefas na aula virtual do centro ou EVA Edixgal.• Fichas interactivas dos contidos traballados (Liveworksheets).• Recursos online: xogos, test, vídeos, cancións e gamificación.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade):	Alumnado con conectividade: <ul style="list-style-type: none">• Horario espello establecido polo centro para o grupo.• Aula Virtual do centro/Plataforma EVA para o acceso aos contidos e actividades da materia e curso.

	<ul style="list-style-type: none"> • Realización de tarefas interactivas e emprego de outros recursos dixitais (Liveworksheets, Kahoots...) • Videoconferencias con CISCO WEBEX para resolución de dúbidas, correccións e pautas e explicación do traballo diario. • Teléfono e correo electrónico. • Traballo no caderno e/ou libros de texto. <p><u>Alumnado sen conectividade:</u></p> <p>Neste caso deberase solucionar o problema de conexión á maior brevidade posible. Entregarase un kit de conexión existente no centro para tal fin. Mentres a ausencia de conectividade persista o alumnado será atendido do seguinte xeito:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Traballo no caderno e/ou libros de texto. • Fichas impresas de repaso, reforzo e ampliación. • Teléfono para a comunicación co alumnado e familias e solución de dúbidas.
Materiais e recursos	<ul style="list-style-type: none"> • Aula Virtual do centro / Plataforma EVA. • Mensaxería da aula virtual e do entorno virtual de aprendizaxe. • Videoconferencias WEBEX e Falemos. • Correo electrónico corporativo. • Materiais impresos e bibliografía.

Os procedementos e instrumentos de avaliación deseñados para o ensino non presencial no caso de que teñamos que avaliar a consecución dos obxectivos e adquisición dos contidos por parte do alumnado serán os seguintes:

Procedementos	Instrumentos de avaliación	Etapa
Observación sistemática, rexistro e análise dos produtos do alumnado	<ul style="list-style-type: none"> • Rúbricas para a valoración das tarefas realizadas, retos propostos, traballos de investigación de carácter interdisciplinar... • Cadernos do alumnado e/ou entrega de traballos escritos, tarefas na aula virtual, elaboración de esquemas, resumos, textos... 	Infantil Primaria
Probas orais	<p>Empregaremos as <u>videoconferencias</u> para realizar diferentes probas orais:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lectura expresiva 	Primaria

	<ul style="list-style-type: none">• Resposta a preguntas do contidos traballados• Exposición dun tema	
Probas escritas	<ul style="list-style-type: none">- Recursos na aula virtual (1º, 2º e 3º Primaria).- Recursos na plataforma EVA (4º, 5º e 6º de primaria).- Fichas interactivas (Liveworksheets).- Tarefas en tempo real con videoconferencia: exercicios, solución de problemas...- Cuestionarios e test nas aulas virtuais do centro.	Primaria

5. Revisión do desenvolvemento da addenda para as programacións 21-22.

A revisión desta addenda realizarase na primeira xuntanza de coordinación do 2º trimestre e segundo o seu resultado e ao desenvolvemento da situación, procederase á súa actualización.

ACTA DA AVALIACIÓN DO PROCESO ENSINO APRENDIZAXE

AVALIACIÓN:

GRUPO/CLASE:

CURSO:

TITOR/A // ESPECIALISTA:

AVALIACIÓN DOS PROCESOS DE ENSINO E APRENDIZAXE E A PRÁCTICA DOCENTE

ASPECTO	ACADADO	EN PROCESO	NON ACADADO
PROGRAMACIÓN			
As actividades seleccionadas son adecuados ás características do alumnado.			
Os contidos secuenciados e temporalizados seguen unha organización de complexidade crecente.			
As unidades / proxectos réxense por unha temporalización lóxica.			
As tarefas axústase ao desenvolvemento dos nosos contidos.			
METODOLOXÍA			
A metodoloxía empregada axústase ás necesidades e intereses do alumnado.			
É válida a nosa metodoloxía para alcanzar os estándares.			
A información da avaliación inicial é suficiente, clara e precisa.			
As estratexias son adecuadas para que o alumno asimile o que vai realizar.			
A motivación é adecuada para a execución das tarefas.			
Os reforzos positivos que se dan son máis ca os negativos			
ORGANIZACIÓN			
A actitude do mestre dentro da aula é adecuada tanto na busca de información inicial como no coñecemento de resultados.			
A organización de grupos dentro da aula facilita o desenvolvemento do proceso de Ensino -Aprendizaxe.			
A organización adáptase ás necesidades específicas e aos recursos.			
O tempo real de clase aprovéitase de forma efectiva.			
A organización permite a individualización en función dos recursos.			
As medidas de atención a diversidade axústanse ás necesidades do alumnado en función dos recursos. (*1 ESPECIFICAR)			
CLIMA DE TRABALLO			
O clima socioafectivo é adecuado entre mestre e grupo.			
A relación entre o alumnado é positiva			
COORDINACIÓN			
Entre o profesorado titor do nivel			
Entre o profesorado titor do nivel e especialistas			
Familia - Escola			

(*1 ESPECIFICAR) CADRO MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE APLICADAS

ORDINARIAS	
	Adecuación da organización e xestión da aula/ centro ás características do alumnado.
	Metodoloxía (traballo colaborativo, tutoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos...)
	Adaptación dos tempos e dos instrumentos de avaliación.
	Aulas de atención educativa e convivencia e medidas e actuacións destinadas á mellora da convivencia.
	Desdobramentos de grupos.
	Reforzo educativo e apoio do profesorado con dispoñibilidade horaria.
	Programas de enriquecemento curricular.
	Programas de recuperación.
	Programas de habilidades sociais.
	EXTRAORDINARIAS
	Adaptacións curriculares
	Apoio do profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica (PT) e/ ou Audición e Linguaxe (AL)
	Flexibilización do período de escolarización.
	OUTRAS
	REFORZA-T

2. CONCLUSIÓNS E PROPOSTAS DE MELLORA

3. CONCLUSIÓNS XERAIS DO GRUPO / CLASE (Só titor@S)

Toques, _____ de _____ de _____

O/A mestre/a

Selo do centro